ЗВЯЗДА

Газета выдаецца са жніўня 1917 года

19 снежня 1991 г. ЧАЦВЕР

№ 242 (21770)

Цана 20 кап.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

СЕСІЯ: ДЗЕНЬ ЗА ДНЁМ

«Усё. Святкаваць больш нічога не будзем», — сказаў раздражнёна С. Шушкевіч, калі на электронным табло загарэлася лічба «170». Яна ў каторы ўжо раз перакрэсліла надзеі кіраўніка парламента і многіх дэпутатаў на прыняцце шматпакутнага Закона аб святах.

Звярнуўшы ўвагу дэпутатаў на «каляднае» рэзкае павышэнне цэн, Г. Карпенка заўважыў, што, адкладваючы прыняцце законаў аб падатках, «мы пакідаем у няведанні не толькі кіраўнікоў, але і велізарную армію рабочых людзей, якія не ведаюць, што яны будуць атрымліваць за сваю працу і ці будуць захаваны іх рабочыя месцы».

Кіраўнік Кабінета міністраў В. Кебіч коратка, але эмацыянальна адрэагаваў на крытыку ў адрас урада:

— Тут гаварылі: урад, маўляў, загнаў дэпутатаў у кут. Але давайце апераваць не гучнымі словамі, а лічбамі. У мінулым годзе мы прымалі бюджэт з дэфіцытам у 4,5 мільярда рублёў, потым у 5 мільярдаў. К канцу гэтага года дэфіцыт скароціцца сама меней да 1,3 мільярда рублёў. Ці ж гэта дрэнна? Трэба абавязкова прыслухацца да выступлення дэпутата Г. Карпенкі. Не прымем законаў аб падатках — не будзе ў нас бюджэту, не будзе чым плаціць зарплату. А гэта — канец усяму.

Галасаванне выявіла невялікую перавагу прыхільнікаў неадкладнага абмеркавання закона.

(БЕЛТА).

«АВАНС» НА МЭБЛЮ

ВАЎКАВЫСКІ РАЁН. В. Данько была ў вёсцы Падароск чалавекам даволі вядомым, паколькі кіравала комплексным прыёмным пунктам Ваўкавыскага камбіната бытавога абслугоўвання. Нямала паслуг аказвала Валянціна Сцяпанаўна сваім кліентам. Але адна з іх выклікала ў вёсцы асаблівы ажыятаж. Справа ў тым, што В. Данько самаадданa ўзялася за тое, каб забяспечыць усіх жадаючых такім звышдэфіцытам, як мэбля. Нікому загадчыца не адмаўляла. Нават сама прапаноўвала дапамогу. Хочаце спальню — калі ласка, марыце аб «мягкім кутку»— няма праблем. Толькі ўносьце аванс — і ваш заказ на выраб мэблі зараз жа перадаецца на дыспетчарскі пункт камбіната бытавога абслугоўвання. Хто адмовіцца ад такой удачы? Тым больш, што Данько, як і належыць, выдавала квітанцыі.

І пайшло-паехала. Напрыклад, Я. Хільмон уручыла Валянціне Сцяпанаўне ў якасці авансу 2.100 рублёў, А. Адамовіч — 1.900, А. Русак — 1.600... Ну, а С. Харынай Данько паабяцала дапамагчы атрымаць кватэру, узяўшы за паслугу 3.000 рублёў (быццам бы для перадачы хабару работніку Ваўкавыскага гарвыканкома). Але і гэтым грашам, і тым, што прызначаліся на мэблю, Данько знаходзіла іншае прымяненне. Яна рабіла «бізнес» на тым, што набывала прамысловыя тавары і сістэматычна вывозіла іх у Польшчу...

Ну, а што ж мясцовыя кліенты са сваімі квітанцыямі? З тымі, хто настойліва дамагаўся атрымання свайго «заказу», Данько вымушана была разлічвацца за кошт адпушчаных прыёмнаму пункту рэчаў. Але на ўсіх, вядома, не хапала. Вось тут і ўмяшаўся ў справу старшы следчы па асабліва важных справах абласнога ўпраўлення ўнутраных спраў Ч. Банцэвіч. Дарэчы, у час следства выявілася, што ў свой час Данько падрабіла ўласную працоўную кніжку, а таксама прымала ўдзел у крадзяжы дакументаў і падробліванні атэстата Малабераставіцкага СПТВ-53 на сваё імя.

КУРС ВАЛЮТ НА 17 СНЕЖНЯ

	(Рыга) Скупка-продаж	Літоўскі банк Скупка-продаж
долар ЗША	110—135	93—99,50
нямецкая марка	69,60— 85,60	58,90—63,10
брытанскі фунт	172,20—245	164—175,50
шведская крона	16,30—23,40	16—17.20
аўстралійскі долар	73,80—105,20	72.40—77,50

У Мінску (пункт абмену валюты на праспекце Скарыны, 67) долар скуплялі па 98 рублёў за адзін, марку ФРГ — за 56—60.

«БелаПАН».

ШТУРМУЮЦЬ ЛЮДЗІ КАБІНЕТЫ

ХОЙНІКІ (У. Пернікаў). Вось ужо некалькі дзён жыхары горада і раёна абіваюць парогі райвыканкомаўскіх кабінетаў з адным і тым жа пытаннем: «Дзе грошы?» У адказ службовыя работнікі разводзяць рукамі — няма. А справа ў наступным.

Згодна з законам аб абароне правоў чарнобыльцаў за здадзенае дзяржаве прыватнае жыллё людзям, якія выязджаюць за межы раёна, павінны выплаціць пэўную суму. Акрамя таго ўсім, хто працуе ў зоне асаблівай увагі прызначаны дыферэнцыраваныя надбаўкі да акладаў. Дык вось, якраз з атрыманнем гэтых грошай часта адбываюцца збоі.

— На сённяшні дзень, — расказвае старшыня райвыканкома А. Кушня, —дзяржава не пагасіла нашым людзям запазычанасць ажно ў 20 мільёнаў рублёў. Што можам зрабіць мы? Звяртаемся ў аблвыканком. А там адказваюць: «Міністэрства фінансаў не выдае грошы, бо іх у рэспубліцы не хапае». На тым усё і заканчваецца. Таму штурм кабінетаў працягваецца. Да якога часу гэта будзе — ніхто таго не ведае.

І БЕНЗІН, І РЫБА

МАЗЫР. Такое суседства здаецца проста немагчымым. Але факт застаецца фактам. На мясцовым нафтаперапрацоўчым заводзе адначасова выпрацоўваюць бензін усіх марак і... вырошчваюць рыбу, у асноўным карпа. Сёлета яго рэалізавана ўжо каля 200 тон. У нафтаперапрацоўшчыкаў вялікія задумы на перспектыву. Яны маюць намер пашырыць сваю гаспадарку з тым, каб вэндзіць рыбу. Для гэтага набыта неабходнае тэхналагічнае абсталяванне, якое ў хуткім часе будзе ўстаноўлена ў спецыяльным цэху.

«ІХ» НОРАВЫ

Яны мелі добрааплачваемую работу, і беспрацоўе ім не пагражала, але яны прадалі дом, звольніліся, спакавалі неабходныя рэчы і накіраваліся ў змучаную дэфіцытам, злачыннасцю і нацыянальнымі канфліктамі краіну з ранейшай назвай СССР.

Хайдзі Шлепфер — 26 гадоў, Хуга Томі — 31. Цераз Аўстрыю, Чэха-Славакію, Польшчу дабраліся яны на веласіпедах да Брэста. Затым былі Мінск, Вільнюс, Рыга, Талін, Санкт-Пецярбург. Зімоўку вырашылі правесці ў Мінску, дзе плануюць вывучаць мову, гісторыю, культуру. І шмат якія паняцці ўжо добра засвоілі: «Дзень добры!», «Хто апошні», «Што тут даюць», «Вы тут не стаялі». Што зробіш, мову яны вывучаюць у чарзе за хлебам, сырам, малаком, пазнаёміліся з законамі чаргі — цярпліва стаяць і чакаць.

Большасці нашых суайчыннікаў цяжка зразумець гэты «заходні лад жыцця». Сям'я, работа, магазін і, зразумела, рэшткі «ўпэўненасці ў заўтрашнім дні» — вось замкнёнае кола нашага жыцця. А Хайдзі і Хуга складаюць планы на наступны год: цераз Маскву, Каўказ, Сярэднюю Азію — у Сібір. Магчыма, яны павернуць назад?

«ПОЛЬСКИЙ РЫНОК» НА БЕЛАРУСКАЙ ЗЯМЛІ

Адбылася прэзентацыя двух новых перыядычных выданняў — «Польский рынок» і «Восточный рынок». Падзея неардынарная тым, што гэта пакуль адзіная спроба сабраць усю карысную інфармацыю аб польскім і нашым бізнесе з мэтай усталявання больш моцных сувязей паміж дзвюма суседнімі краінамі. Як сказаў прадстаўнік польскай фірмы «Палекс», аднаго з заснавальнікаў газет: «Нас цікавіць усё, што звязана з эканамічным жыццём вашай дзяржавы».

І тым не менш трэба адзначыць, што першыя нумары «Польского рынка» і «Восточного рынка» ўяўляюць сабой усё ж больш газеты, чым рэкламныя буклеты. Аляксандр Патупа, генеральны дырэктар літаратурна-выдавецкага агенцтва «Эрыдан», таксама аднаго з «бацькоў» двух новых перыядычных выданняў, заначыў, што праект узаемапранікнення польскага і ўсходняга рынку цераз прэсу склаўся задоўга да саюза Ельцына, Краўчука і Шушкевіча.

Застаецца дадаць, што газеты выклікаюць шчырую цікавасць як у польскіх, так і нашых дзелавых колах. І яшчэ: «Восточный рынок» будзе распаўсюджвацца ў Польшчы, «Польский рынок» — у нас. У Германіі апошні збіраюцца перакладаць на нямецкую мову.

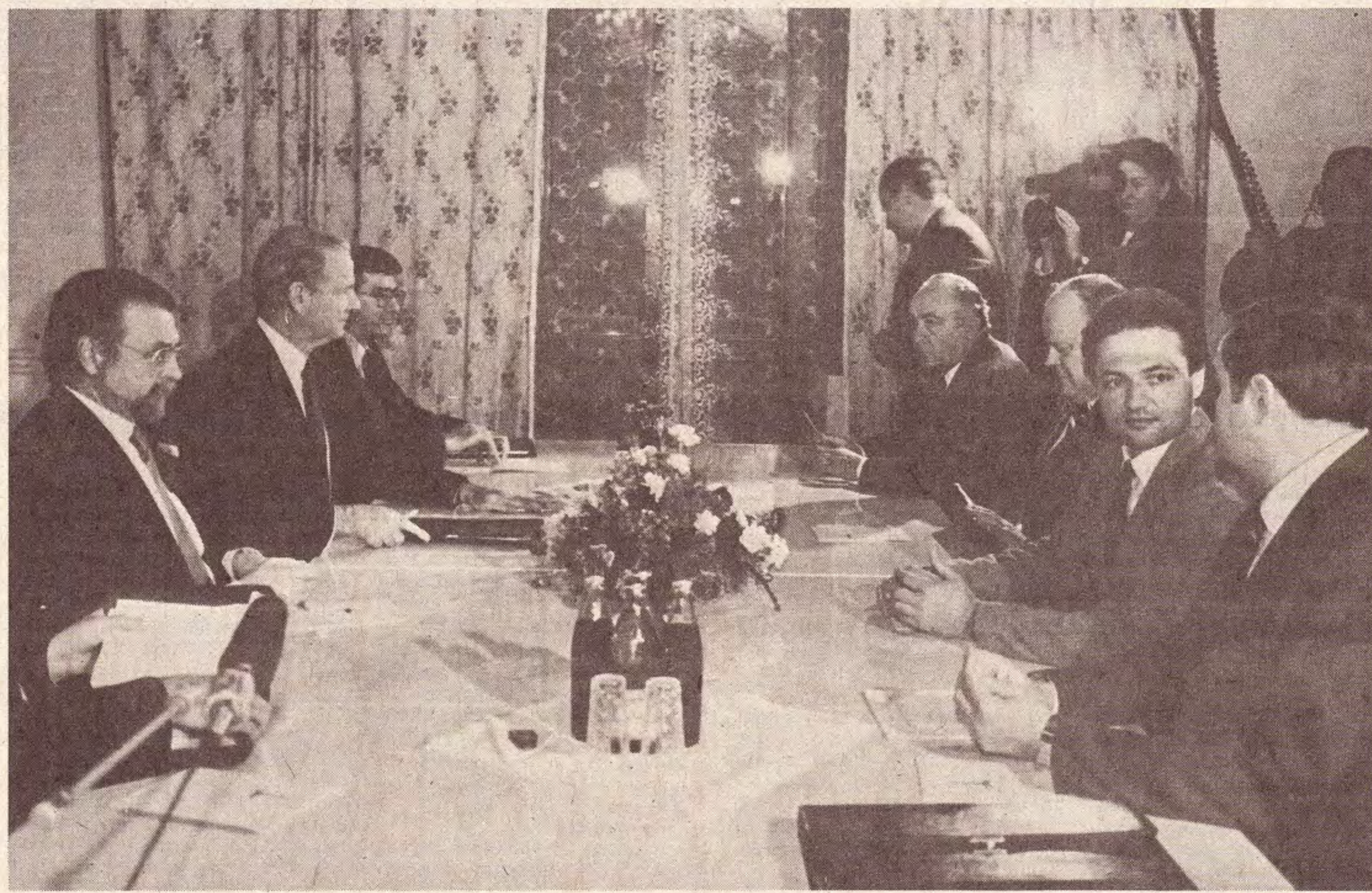

У час гутаркі кіраўнікоў Рэспублікі Беларусь з дзяржаўным сакратаром Злучаных Штатаў Амерыкі Джэймсам БЕЙКЕРАМ.
Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

ВІЗІТ ДЖЭЙМСА БЕЙКЕРА Ў БЕЛАРУСЬ

МІНСК, 18 снежня. Сёння ў сталіцу Беларусі прыбыў дзяржаўны сакратар Злучаных Штатаў Амерыкі Джэймс Бейкер. У аэрапорце Мінск-2 высокага госця сустракалі міністр замежных спраў Рэспублікі Беларусь Пётр Краўчанка, старшыня Камісіі па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю Вярхоўнага Савета рэспублікі Мечыслаў Грыб, намеснік старшыні Камісіі па міжнародных справах і знешнеэканамічных сувязях Вярхоўнага Савета Іван Цярэшка.

Ва ўрадавай рэзідэнцыі па Вайсковаму завулку адбыліся перагаворы. Спачатку ў вузкім коле сустрэліся Старшыня Вярхоўнага Савета рэспублікі Станіслаў Шушкевіч, Старшыня Савета Міністраў Вячаслаў Кебіч і міністр замежных спраў Пётр Краўчанка з беларускага боку і дзяржаўны сакратар ЗША Джэймс Бейкер, першы намеснік дзяржсакратара Рэджынальд Барталам'ю і дырэктар упраўлення палітычнага планавання Дэніс Рос— з амерыканскага. Затым гутаркі былі прадоўжаны ў расшыраным саставе. Да ўдзельнікаў перагавораў далучыліся міністр Рэспублікі Беларусь па пытаннях абароны Пётр Чаус, Мечыслаў Грыб, Іван Цярэшка, намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па знешніх эканамічных сувязях Міхаіл Марыніч, намеснікі дзяржаўнага сакратара ЗША Маргарэт Татуайлер і Томас Найдлз, намеснік старшыні Камітэта начальнікаў штабоў узброеных сіл ЗША генерал Шалікашвілі, намеснік міністра абароны ЗША Стыў Хэдлі і іншыя афіцыяльныя асобы з абодвух бакоў.

Перагаворы праходзілі за закрытымі дзвярамі. Пасля іх завяршэння Станіслаў Шушкевіч і Вячаслаў Кебіч сустрэліся з журналістамі і адказалі на іх пытанні. Паводле слоў Старшыні Вярхоўнага Савета рэспублікі, амерыканскі бок прадэманстраваў добрае веданне сітуацыі ў Беларусі, высока ацаніў стан яе эканамічнай інфраструктуры і намаганні беларускага кіраўніцтва, накіраваныя на дэмакратызацыю грамадскіх працэсаў, паслядоўнасць гэтых намаганняў. Паводле слоў Станіслава Станіслававіча, амерыканскі бок вельмі задаволены тым, што ўвайшоў у непасрэдны кантакт з рэспублікамі. У час перагавораў абмяркоўваліся пытанні, узнікшыя ў сувязі са стварэннем Садружнасці Незалежных Дзяржаў, ядзернай бяспекі, гуманітарнай і іншай дапамогі рэспублікам. Падкрэсліўшы прынцып неўмяшання ва ўнутраныя справы іншых дзяржаў, дзяржсакратар ЗША станоўча ацаніў факт утварэння Садружнасці. Выказана гатоўнасць амерыканскага боку да аказання дапамогі непасрэдна новаўтвораным суверэнным дзяржавам, паколькі, як высветлілася ў ходзе перагавораў, дапамога, атрыманая цэнтрам, да рэспублік проста не даходзіла. Беларусь пацвердзіла сваё імкненне стаць бяз'ядзернай нейтральнай дзяржавай. Аднак гэты працэс не аднаго дня, яго працягласць будзе залежаць таксама ад прызнання рэспублікі ў свеце, у тым ліку Злучанымі Штатамі, падкрэсліў Станіслаў Шушкевіч.

Журналісты былі паінфармаваны, што абодва бакі выказалі задавальненне праведзенымі перагаворамі.

У канцы дня дзяржаўны сакратар ЗША Джэймс Бейкер і суправаджаючыя яго асобы адбылі ў Кіеў.

(БЕЛТА).

На чыю кішэню будзем працаваць?

Пункт погляду

Цяпер усе бурна абмяркоўваюць праблему прыватызацыі. Аднак пакуль мы да гэтага дойдзем, ценевікі будуць гатовы скупіць усю грамадскую ўласнасць. Таму давайце ўважліва разбяромся. У асноўным грамадская ўласнасць належыць тым, хто на ёй працуе. Дзяліць яе зараз немэтазгодна. Пачакаем. Але той прыбытак, які будзе стварацца на прадпрыемствах пасля прыняцця адпаведнага закона, давайце лічыць зноў створанай уласнасцю працоўнага калектыву, якая дзеліцца паміж яго членамі ў адпаведнасці з укладам кожнага. Наяўнымі яе выдаваць не трэба. 35 працэнтаў гэтай уласнасці аддадзім пенсіянерам, дзяржаўным служачым і іншым катэгорыям грамадзян, а астатнюю падзелім. Нехта з рабочых за кошт гэтага прыбытку пабудуе сабе жыллё, нехта купіць акцыі. Будзе адбывацца рэальная прыватызацыя зноў створанага кошту. Пакуль у былым Саюзе будуць разбірацца з рублём, мы ў рэспубліцы канкрэтна зацікавім чалавека. Гэта, на мой погляд, самы рэальны спосаб ажывіць эканоміку. Будзе папаўняцца дзяржаўны бюджэт, выйграюць усе слаі насельніцтва. На вытворчасці з'явіцца працоўная дысцыпліна, ніхто не будзе трымаць лішніх людзей, усе стануць займацца пытаннямі эканоміі рэсурсаў. Кожны пачне клапаціцца аб тым, каб прыбытак быў большы. Так мы паставім у больш-менш роўныя ўмовы працоўныя калектывы дзяржпрадпрыемстваў з тымі, хто працуе на прыватных прадпрыемствах і ў кааператывах.

І яшчэ адно пытанне, якое хвалюе многіх гаспадарнікаў. У праекце Закона «Аб падатках з прадпрыемстваў, аб'яднанняў і арганізацый» я, як работнік вытворчасці, не знайшоў тых рычагоў, якія маглі б ажывіць эканоміку. Чытаючы праект закона, я бачыў насмешлівыя вочы ценявой эканомікі. Мне здаецца, што яшчэ на стадыі яго распрацоўкі заклалі нормы, якія даюць магчымасць перакачваць сродкі з дзяржаўнага і грамадскага сектара эканомікі ў прыватны. Лічу няправільным, што для дзяржаўнага сектара падатак з прыбытку ўстанаўліваецца ў два разы вышэйшы, чым для недзяржаўнага — у прыватнасці, калі на апошнім прыбытак не перавышае 50 тысяч рублёў, стаўкі вызначаны адпаведна 30 і 15 працэнтаў. Тут, дарэчы, не трэба таксама забываць, што той прыбытак, які застаўся на прыватных прадпрыемствах пасля ўплаты падатку, з'яўляецца прыватным капіталам, а ў грамадскім сектары — не. Ва ўсякім выпадку — пакуль што.

Мне не зразумела таксама, што за льготу даём, калі на працягу трох гадоў вызваляем ад падаткаў прадпрыемства, у якога доля замежнага капіталу ў статутным фондзе перавышае 30 працэнтаў? Пры мабільнасці замежных прадпрымальнікаў за кароткі час яны могуць закрыць адно прадпрыемства і адкрыць новае — каб не плаціць падаткі. Што, без гэтай льготы дзелавыя людзі Захаду не захочуць адкрыць у нас сваю справу? Ды толькі з-за таннай рабочай сілы, вялікага рынку збыту, зручнага геаграфічнага становішча яны да нас пойдуць. Нават затраты ў галіне экалогіі яны змогуць у нас зменшыць, таму што любая іх тэхналогія на парадак вышэй, чым айчынная. А ўвогуле, лічу: стаўку трэба рабіць на айчынных прадпрымальнікаў.

Неабходна таксама выкрасліць тыя палажэнні, дзе гаворыцца, што стаўка падатку на прыбытак павялічваецца на адзінку за кожны працэнт змяншэння вытворчасці тавараў народнага спажывання. Па-першае, група тавараў, якія адносяцца да народнага спажывання, была вызначана невядома кім і калі. Зноў жа: ці можна сёння вінаваціць працоўны калектыў у зніжэнні аб'ёмаў вытворчасці тавараў, калі дзяржава парушыла ўсе існуючыя сувязі, калі па віне дзяржаўных структур у нас адсутнічае ўсеагульны эквівалент — грошы? Добра яшчэ, калі тавар ходавы і яго можна абмяняць на неабходную сыравіну...

У заключэнне хачу падкрэсліць, што закон аб падатках, які быў прадстаўлены нам на разгляд, не здольны ажывіць эканоміку і, паўтару, можа паслужыць падставай для неканкрэтнай перакачкі сродкаў з дзяржаўнага сектара ў прыватны.

А. ТУРОК,
дырэктар Рэчыцкага гідролізнага завода, народны дэпутат Рэспублікі Беларусь.

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю (Асноўны Закон) Рэспублікі Беларусь

У мэтах забеспячэння дзяржаўнай незалежнасці, непарушнасці канстытуцыйнага ладу і тэрытарыяльнай цэласнасці рэспублікі Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Унесці ў Канстытуцыю (Асноўны Закон) Рэспублікі Беларусь наступныя змяненні і дапаўненні:

1. Частку першую артыкула 97 дапоўніць пунктамі 8¹ і 14¹ наступнага зместу:

«8¹) утварэнне Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь»;

«14¹) разгляд па прапанове Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь прапаноў аб уввядзенні надзвычайнага становішча».

2. У частцы першай артыкула 105 выключыць пункт 14.

3. Дапоўніць артыкулам 108¹ наступнага зместу:

«Артыкул 108¹. Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь узначальвае Савет бяспекі Рэспублікі Беларусь, на які ўскладаецца вызначэнне ваеннай палітыкі рэспублікі ў галіне бяспекі, стратэгіі, прынцыпаў ваеннага будаўніцтва, забеспячэння гарантаванай абароны суверэнітэту, кіраўніцтва эканамікай рэспублікі ў час вайны, забеспячэння абароннага патэнцыялу рэспублікі, яе экалагічнага стану, правоў і свабод грамадзян.

Намеснікам Старшыні Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь з'яўляецца Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Членамі Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь; Старшыня Камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю; Генеральны пракурор Рэспублікі Беларусь; Міністр па справах абароны Рэспублікі Беларусь; Міністр замежных спраў Рэспублікі Беларусь; Старшыня Камітэта дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь; Міністр унутраных спраў Рэспублікі Беларусь, Міністр транспарту Рэспублікі Беларусь; Начальнік Упраўлення Беларускай чыгункі; Камандуючы войскамі Беларускай ваеннай акругі; Начальнік Упраўлення грамадзянскай авіяцыі Рэспублікі Беларусь».

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШУШКЕВІЧ.

11 снежня 1991 г.
г. Мінск.

ПАСТАНОВА Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб унясенні змяненняў у Палажэнне аб Савеце бяспекі Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Пункт другі раздзела III Палажэння аб Савеце бяспекі Рэспублікі Беларусь, зацверджанага Пастановай Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 15 лістапада 1991 года, выкласці ў наступнай рэдакцыі:

2. «У надзвычайных абставінах і з пачаткам вайны Савет бяспекі ўносіць прапанову ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь аб увядзенні надзвычайнага становішча і па рашэнню Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь бярэ на сябе ажыццяўленне функцый дзяржаўнага кіравання, забеспячэння неабходных мер па стабілізацыі абстаноўкі або адбіванню ўзброенай агрэсіі ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам».

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШУШКЕВІЧ.

11 снежня 1991 г.
г. Мінск.

ПАСТАНОВА Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб утварэнні Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь

Кіруючыся Дэкларацыяй Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь аб дзяржаўным суверэнітэце Рэспублікі Беларусь, у мэтах забеспячэння дзяржаўнай незалежнасці, непахіснасці канстытуцыйнага ладу і тэрытарыяльнай цэласнасці рэспублікі і яе нацыянальнай бяспекі, Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Утварыць Савет бяспекі Рэспублікі Беларусь (прыкладаецца).
2. Зацвердзіць Палажэнне аб Савеце бяспекі Рэспублікі Беларусь (прыкладаецца).

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШУШКЕВІЧ.

15 лістапада 1991 г.
гор. Мінск.

СКЛАД САВЕТА БЯСПЕКІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ:

1. Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
2. Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.
3. Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
4. Старшыня Камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю.
5. Генеральны пракурор Рэспублікі Беларусь.
6. Міністр па справах абароны Рэспублікі Беларусь.
7. Міністр замежных спраў Рэспублікі Беларусь.
8. Старшыня Камітэта дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь.
9. Міністр унутраных спраў Рэспублікі Беларусь.
10. Міністр сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь.
11. Міністр транспарту Рэспублікі Беларусь.
12. Начальнік Упраўлення Беларускай чыгункі.
13. Начальнік Упраўлення грамадзянскай авіяцыі Рэспублікі Беларусь.
14. Камандуючы войскамі Беларускай ваеннай акругі.

(Усе вышэйпералічаныя члены Савета бяспекі працуюць на грамадскіх пачатках, аплату атрымліваюць па месцы пастаяннай работы).

АПАРАТ САВЕТА БЯСПЕКІ:

1. Памочнік Старшыні Савета бяспекі.
2. 4 работнікі апарату (члены апарату Савета бяспекі працуюць на пастаяннай аснове).

ФАКТ

АРМІЯ — НЕ ПАГРАНІЧНІКІ

Аўстрыя прадоўжыла тэрмін знаходжання падраздзяленняў сваёй арміі на граніцы з Венгрыяй, куды яны былі накіраваны восенню мінулага года для аказання дапамогі мясцовым таможным службам і жандармерыі ў барацьбе з парушальнікамі дзяржаўнай граніцы (Аўстрыя не мае сваіх пагранічных войскаў, таму для падобных мэт прыцягваецца армія). Рашэнне аб гэтым было прынята на пасяджэнні Савета Міністраў.

ЯПОНІЯ НЕ СПЯШАЕЦЦА

Токіо не мае намеру «забягаць наперад» з прызнаннем Украіны і іншых рэспублік былога СССР, якія абвясцілі аб сваёй незалежнасці. Аб гэтым заявіў на прэс-канферэнцыі міністр замежных спраў Японіі Мітыо Ватанабэ. Ён паведаміў, што дыпламатычнае прызнанне былых саюзных рэспублік адбудзецца ў «адпаведны час» па ўзгадненню з ЗША і Заходняй Еўропай.

ТУРЦЫЯ ПРЫЗНАЕ. ХТО НАСТУПНЫ?

Кабінет міністраў Турцыі прыняў рашэнне прызнаць усе рэспублікі былога Савецкага Саюза, якія абвясцілі сваю незалежнасць. У заяве афіцыйнага прадстаўніка турэцкага ўрада адзначаецца, што ва ўсіх прызнаных Турцыяй рэспубліках будуць адкрыты консульствы, якія з часам атрымаюць статус дыпламатычных прадстаўніцтваў.

ФЛАГ ЗНЯТЫ. ФЛАГ УЗНЯТЫ!

Будынкі Крамля, якія належаць Вярхоўнаму Савету СССР, могуць быць «узяты пад ахову» расійскімі ўладамі. Гэтая фармулёўка, магчыма, азначае фактычны кантроль Расіі над будынкамі, дзе працуюць агульнасаюзныя органы дзяржаўнай улады.

Аднак у камендатуры Крамля паведамілі, што там на гэты конт нічога невядома. Адказваючы на пытанне карэспандэнта ТАСС, чаму ў аўторак быў спушчаны чырвоны флаг з будынка, дзе працуе Прэзідэнт СССР, камендант Крамля Міхаіл Барсукоў, растлумачыў гэта «чыста тэхнічнымі» прычынамі. Сапраўды, праз лічаныя мінуты, у 11.20 было ўзнята новае палотнішча.

ФАКТ ФАКТ

ЗАКОН АБ ВОЙСКАХ КАРАБІНЕРАЎ

Апублікаваны Закон аб стварэнні «войск карабінераў» у саставе рэспубліканскага МУС Малдовы. Яны прызначаны для падтрымання грамадскага парадку, удзелу ў ліквідацыі вынікаў стыхійных бедстваў і захавання рэжыму надзвычайнага становішча. Закон ужо ўступіў у сілу.

ФУТБОЛ ЧАКАЕ ПЕРАМЕН

Апошнія падзеі ў свеце не могуць не закранаць і футбол, заявіў у інтэрв'ю карэспандэнту агенцтва ДПА віцэ-прэзідэнт ФІФА, старшыня Федэрацыі футбола Германіі (ДФБ) Герман Нойбергер. Ён лічыць, што

ФАКТ

УЕФА і ФІФА ў будучым годзе сутыкнуцца з сур'ёзнымі праблемамі. На яго думку, колькасць членаў у гэтых арганізацыях узрасце: у былым СССР павінны узнікнуць, як мінімум, тры новыя федэрацыі, і яшчэ дзве — у Югаславіі.

У сувязі з павелічэннем колькасці каманд, падкрэсліў ён, неабходна, напрыклад, змяніць формулу правядзення еўрапейскіх кубкавых турніраў і чэмпіяната кантынента.

(Па матэрыялах ТАСС і друку).

ЧАС ПАДПІСАННЯ У ДРУК: ПА ГРАФІКУ 21.05, НУМАР ПАДПІСАНЫ У 21.05.

ЗАЦВЕРДЖАНА ПАСТАНОВАЙ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ АД 15 ЛІСТАПАДА 1991 Г.

ПАЛАЖЭННЕ
аб Савеце бяспекі Рэспублікі Беларусь

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Савет бяспекі Рэспублікі Беларусь з'яўляецца вышэйшым калегіяльным каардынацыйна-палітычным органам, які ствараецца ў мэтах вызначэння ваеннай палітыкі Рэспублікі Беларусь у галіне бяспекі, стратэгіі, прынцыпаў ваеннага будаўніцтва, забеспячэння гарантаванай абароны суверэнітэту, абароннага патэнцыялу рэспублікі, яе эканамічнага стану, правоў і свабод грамадзян.

II. ЗАДАЧЫ САВЕТА БЯСПЕКІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Асноўнымі задачамі Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца:

а) у міры час:

— забеспячэнне прававой асновы ў дзейнасці ўсіх структур бяспекі ў адпаведнасці з прынятымі законамі ў межах сваёй кампетэнцыі;

— фарміраванне знешняй і ўнутранай палітыкі па знешняму ўзроўню ваеннай пагрозы, выпрацоўка дактрынальных палажэнняў дзяржавы ў адносінах да іншых краін;

— распрацоўка асноўных напрамкаў ваеннай дактрыны, стратэгіі абароннай дастатковасці Рэспублікі Беларусь;

— арганізацыя распрацоўкі праграм, структуры будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь па абароне канстытуцыйнага ладу, правапарадку, правоў і свабод грамадзян;

— каардынацыя дзейнасці праваахоўчых органаў па барацьбе з правапарушэннямі і злачыннасцю на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь;

— аналіз абстаноўкі ў рэспубліцы, іншых суседніх дзяржавах, Саюзе ССР у цэлым і ў свеце па пытаннях, якія закранаюць інтарэсы знешняй і ўнутранай бяспекі рэспублікі;

— забеспячэнне пастаяннай гатоўнасці эканомікі рэспублікі, вайсковых і рэзервовых фарміраванняў да адбівання магчымай агрэсіі ў сістэме калектыўнай абароны;

— арганізацыя супрацоўніцтва з іншымі рэспублікамі і дзяржавамі па пытаннях калектыўнай і ўзаемнай бяспекі;

— кіраўніцтва мерапрыемствамі па абароне насельніцтва і народнай гаспадаркі рэспублікі ў выпадку ўзнікнення надзвычайных сітуацый і парушэння экалагічнага стану на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь;

— арганізацыя калектыўнай бяспекі рэспублікі і ўзаемадзеяння з Саветам бяспекі Саюза ССР;

— распрацоўка праграмы матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння і вызначэнне неабходных рэсурсаў і дзяржаўных рэзерваў;

— распрацоўка і ўнясенне на разгляд Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь статутаў і палажэнняў.

б) у перыяд ваеннай пагрозы і ў выпадку вайны:

— Савет бяспекі пераўтвараецца ў Савет абароны;

— вызначае парадак, кіруе мабілізацыяй ваенных структур і ходам пераводу народнай гаспадаркі на рэжым ваеннага часу;

— выпрацоўвае адносіны Рэспублікі Беларусь да характару пагрозы, унутраную і знешнюю палітыку рэспублікі ў склаўшыхся ўмовах;

— ажыццяўляе мерапрыемствы па абароне насельніцтва ў розных сітуацыях як у цэлым на тэрыторыі рэспублікі, так і ў асобных яе раёнах;

— разглядае прапановы Міністэрства па справах абароны аб увядзенні розных ступеней баявой гатоўнасці войск рэспублікі;

— у выпадку вядзення вайны па адбіванню агрэсіі ў агульнай сістэме калектыўнай бяспекі кіруе ходам ваенных дзеянняў і эканомікай рэспублікі ў поўным аб'ёме.

III. ПАЎНАМОЦТВЫ САВЕТА БЯСПЕКІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

1. Савет бяспекі Рэспублікі Беларусь дзейнічае на падставе Дэкларацыі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь аб дзяржаўным суверэнітэце Рэспублікі Беларусь, Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, дзеючых законаў рэспублікі, а таксама заканадаўства Саюза, калі яно не супярэчыць рэспубліканскаму заканадаўству.

2. У надзвычайных абставінах і з пачаткам вайны Савет бяспекі ўносіць прапанову ў Вярхоўны Савет аб увядзенні надзвычайнага становішча ў асобных раёнах і бярэ на сябе ажыццяўленне функцый дзяржаўнай улады і кіравання, забеспячэння неабходных мер па стабілізацыі абстаноўкі або адбіванню ўзброенай агрэсіі ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам і неадкладна інфармуе аб гэтым Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, які мае права адобрыць рашэнне Савета бяспекі або прыняць іншае рашэнне ў адпаведнасці з законам.

3. Савет бяспекі ўносіць прапановы ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь па выкарыстанню кантынгенту Узброеных Сіл рэспублікі для выканання як саюзных, так і міжнародных абавязацельстваў па падтрыманню міру і бяспекі.

4. Заслухоўвае справаздачы службовых асоб дзяржаўнаўладных, народнагаспадарчых і ваенных структур рэспублікі аб выкананні ўскладзеных на іх функцый і задач па пытаннях абароны і бяспекі, аховы правапарадку і барацьбы са злачыннасцю.

5. Старшынёй Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь з'яўляецца Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

6. Намеснікам Старшыні Савета бяспекі—Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

7. Памочнік Старшыні Савета бяспекі назначаецца Старшынёй Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і з'яўляецца начальнікам апарату Савета бяспекі рэспублікі.

8. Членамі Савета бяспекі з'яўляюцца:

— Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь;

— старшыня Камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю;

— Генеральны пракурор Рэспублікі Беларусь;

— Міністр па справах абароны Рэспублікі Беларусь;

— Міністр замежных спраў Рэспублікі Беларусь;

— Старшыня Камітэта дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь;

— Міністр унутраных спраў Рэспублікі Беларусь;

— Міністр сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь;

— Міністр транспарту Рэспублікі Беларусь;

— Начальнік Упраўлення Беларускай чыгункі;

— Камандуючы войскамі Беларускай ваеннай акругі;

— Начальнік Упраўлення грамадзянскай авіяцыі Рэспублікі Беларусь.

9. Па рашэнню Старшыні Савета бяспекі ў пасяджэннях Савета бяспекі могуць прымаць удзел іншыя асобы ў якасці кансультантаў і экспертаў па палітычных, ваенных, навукова-тэхнічных, эканамічных і іншых пытаннях.

10. Для арганізацыі пастаяннай работы Савета бяспекі па рашэнню Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ствараецца апарат Старшыні Савета бяспекі.

11. Савет бяспекі склікаецца на пасяджэнні Старшынёй Савета бяспекі па меры неабходнасці, але не радзей двух разоў у год.

НОВУЮ ГАЛІНУ ГАСПАДАРАННЯ асвойваюць у саўгасе «Бальшавік» Мінскага раёна: тут набылі коней вядомай пароды «рускі цяжкавоз». Праз некаторы час гаспадарка будзе мець добры прыбытак ад продажу маладога патомства.

НА ЗДЫМКУ: галоўны заатэхнік М. ПАПЛЕЎКА і рабочы І. ЖУРАЎСКІ на конеферме саўгаса.

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

Рынак—не рай,
а жорсткае поле бітвы. Але без гэтага і раю не бывае

Нядаўна з паездкі ў нямецкую зямлю Паўночны Рэйн—Вестфалія вярнулася беларуская дэлегацыя, якую ўзначальваў намеснік Старшыні Савета Міністраў М. Дзямчук. У яе саставе былі народныя дэпутаты Рэспублікі Беларусь, спецыялісты, вучоныя, прадстаўнікі дзяржаўных і гаспадарчых структур. Калі коратка сфармуляваць мэту візіту, то яна была ў тым, каб наладзіць і ўмацаваць тыя парасткі адносін, якія складваюцца паміж дзвюма суверэннымі дзяржавамі — Германіяй і Беларуссю.

Я не буду гаварыць вам, чым нас кармілі. Дзевяць дзесятых таго я не толькі ніколі не спрабаваў, але і не ведаю, як гэта называецца. Я не буду гаварыць, чым нас паілі, каб не выклікаць нянавісць да аўтара. Хоць і разумею, што самая хвалюючая для ўсіх нас тэма — гэта яда, але давайце пагаворым не аб тым, што з'есці, а што нам зрабіць, каб было што з'есці.

Германія — багатая краіна, немцы — дысцыплінаваны і працавіты народ. Але і ім спатрэбілася 15—17 гадоў, каб выйсці з пасляваеннай разрухі. Прыходзілася чуць з вуснаў паважаных людзей: мы не вельмі любім амерыканцаў, але ўдзячныя ім за тое, што навучылі нас рынку і дэмакратыі. Што ж, хоць і са спазненнем, але настаў час вучыцца гэтаму і нам.

Раней самую маленькую справу прыходзілася вырашаць праз маскоўскі цэнтр. Рэспублікам была адведзена незайздросная роля ілюстратараў свабоды ў несвабоднай краіне. Прыём высокіх гасцей, Брэсцкая крэпасць і Хатынь, ускладанне кветак, поціскі рук... Карацей кажучы, мы служылі дэкарацыяй, ідэалагічным афармленнем міжнародных кантактаў, сутнасць і карысць якіх для нас зводзілася да тоста за мір і дружбу паміж народамі.

І вось цэнтр разваліўся. Дзелавы заходні люд ужо даўно зразумеў, што хоць нейкія гарантыі бяспекі свайго бізнесу трэба шукаць у рэспубліках. Але і для іх, і для нас асэнсаванне новага становішча давалася і даецца вельмі цяжка. Для іх эканамічная прастора нашай рэспублікі — «цёмны лес», ступень рызыкі для капіталу вялікая, а таму, як неаднаразова падкрэслівалася ў гутарках, хацелася б мець цвёрдыя гарантыі ад урада Рэспублікі Беларусь. Але і мы хацелі б мець гарантыі. І таксама ад урада. Тады, здавалася б, у чым цяжкасць? Па руках — і згода! Але не ўсё так проста.

Вось прыклады. Фірма «Ферасталь», якая ўваходзіць у магутны канцэрн «МАН» — адзін з самых буйных машынабудаўнічых канцэрнаў у Еўропе, зацікавілася некаторымі праектамі нашай Інжынернай акадэміі ў Мінску. Мы папрасілі садзейнічання ўрада зямлі Паўночны Рэйн—Вестфалія ў ажыццяўленні задумак, да якіх маюць дачыненне і іншыя фірмы. На гэта віцэ-прэм'ер-міністр Г. Шнор, які шмат робіць для ўмацавання дзелавых сувязей паміж нашымі народамі, не без гумару заэначыў:

— «Ферасталь» больш моцная, чым урад, і ў нашай падтрымцы ці гарантыях не мае патрэбы. А што датычыць іншых фірм, то бізнес, рызыка — іх справа, умешвацца ў якую ўрад не мае права. Праўда, да таго моманту, пакуль усё робіцца па закону.

У той жа час нашы субяседнікі і з боку фірм, і з боку ўрада, ведаючы савецкія рэаліі, хацелі заручыцца падтрымкай дзяржаўных структур Беларусі. Скажам, тая ж фірма «Ферасталь» і яе нямецкія партнёры ніяк не могуць выбіць 10 мільёнаў марак доўгу з былога СССР. Знешэканомбанк Саюза стаў банкрутам і гатоў разам з сабой пацягнуць на дно і шэраг замежных фірм, асабліва невялікіх. Таму зразумелая пазіцыя дзелавых колаў: ніякіх буйных фінансавых «уліванняў», пакуль сітуацыя ў рэспубліках не стабілізуецца, не будзе.

Тут дарэчы будзе расказ пра незайздросны лёс аднаго нашага праекта, рашэнне аб якім прымалася на самым высокім узроўні. Гаворка ідзе пра будаўніцтва Дома эканомікі і прамысловасці СССР у Дзюсельдорфе. Мінула ўжо больш чатырох гадоў, выдадзены цудоўныя рэкламныя праспекты, укладзены вялікія сродкі ў праект, падключаны два Прэзідэнты — Гарбачоў і Ельцын, будучы дом ператварыўся з савецкага ў рускі — а справа ні з месца. Мясцовыя бізнесмены, каб неяк падштурхнуць ідэю, запланавалі закладку першай цагліны ў фундамент Дома самім Ельцыным, але гэта акцыя выпала з праграмы нядаўняга візіту расійскага лідэра ў Германію. Нашы неабавязковасць, усемагчымыя бюракратычныя рагаткі пужаюць немцаў.

І ўсё ж, і ўсё ж... Цікавасць да кантактаў з Беларуссю вялікая. Менавіта з Беларуссю, дзе больш-менш стабільная абстаноўка, няма таго хаосу і развалу з элементамі грамадзянскай вайны, якія мы бачым у іншых рэгіёнах.

Запомнілася сустрэча з кіраўнікамі Гандлёвай палаты Дзюсельдорфа. Спадары І. Вішэрман і У. Шэрман выклалі сваё бачанне перспектыў эканамічных сувязей, выказалі крытычныя заўвагі наконт нашай эйфарыі, звязанай з пераходам да рыначных сувязей. Думаецца, іх рэкамендацыі будуць карысныя тым, хто шукае дзелавых партнёраў на Захадзе. Прывяду канспектыўна іх словы, адкінуўшы дыпламатычны антураж.

І. Вішэрман:

— Надзеі на ўрадавае пагадненне ў бізнесменаў — мінімальныя. Таму патрэбны больш энергічныя кантакты на ўзроўні асобных прадпрыемстваў. Бізнес не любіць мітынгаў і пустых прамоў. А гэта, не крыўдуйце, адзінае, на што ў вас няма дэфіцыту. Калі вы думаеце, што нехта гарыць жаданнем паставіць на карту ўвесь свой дабрабыт, узяць вас за руку і вывесці з крызісу — гэта ілюзія. Так, мы згодны аказаць дапамогу, але напрамак і дарогу вы павінны выбраць самі. І калі выбралі рынак, трэба ўсвядоміць, што рынак — не рай, а жорсткае поле барацьбы. Але ж без яго і раю не бывае. Мы разумеем, вялікая краіна хоча ісці вялікімі крокамі. Але тады магчымыя і вялікія памылкі, а часу на іх выпраўленне ўжо няма. Можа, лепш палітыка маленькіх, але канкрэтных і надзейных крокаў.

Праз малыя і сумесныя прадпрыемствы, добра вывераныя праграмы. На карысць гэтага сведчыць наш вопыт з Венгрыяй, Чэха-Славакіяй, былой ГДР.

У. Шэрман:

— Калі мы загаварылі пра сумесныя прадпрыемствы, то павінен сказаць, што ў сусветнай гаспадарцы яны справядліва лічацца самай прагрэсіўнай формай супрацоўніцтва. Але каб паспяхова дзейнічаць, трэба стварыць шэраг умоў. Якіх? Папершае, яснасць адносна ўласнасці. Па-другое, канкрэтнасць і заканадаўчая дакладнасць па ўвозу і вывазу валюты, тавараў і паслуг. І трэцяе — стымулюючая падатковая сістэма. Усяго гэтага, на жаль, няма. Ваша практыка разбурае ўшчэнт нашы ўяўленні аб тым, як робіцца бізнес. Большасць сумесных прадпрыемстваў на грані краху ці існуюць толькі на паперы. Мы бачым вялікае жаданне ініцыятыўных людзей рабіць бізнес, іх палаючыя вочы і палымяныя прамовы. Агітатары, можа, яны і добрыя, але для заходняга дзелавога чалавека, для якога прэстыж і аўтарытэт у вачах кліентаў і партнёраў не пустыя гукі, усё-такі лепшым агітатарам будуць перш-наперш офіс, прыгожая і ветлівая сакратарка, кава і плюс цікавая ідэя.

Пра офіс, сакратарку і каву (з каньяком?) мы прамаўчым, а вось пра ідэі — скажам. У саставе беларускай дэлегацыі былі прадстаўнікі так званых нефармальных структур — прафесар віцэ-прэзідэнт Інжынернай акадэміі Уладзімір Калешка і дырэктар фірмы «Белбудімпэкс» Міхаіл Пашкевіч. Дык вось: яны прыехалі з ідэямі. Той жа прафесар У. Калешка з'яўляецца аўтарам амаль 400 вынаходстваў, ёсць на яго рахунку нават адкрыццё. І цікавасць да яго прапаноў у фірмы «Ферасталь» была вялікая. А М. Пашкевіч выказаў ідэю аб рэканструкцыі трох беларускіх цэментных заводаў. Нямецкаму боку прапануецца паставіць тэхналагічнае абсталяванне, якое значна зменшыць адмоўную экалагічную нагрузку і адначасова дазволіць павялічыць выпуск прадукцыі, а значыць — пастаўку яе на экспарт, у Германію. Тут, як бачыце, канкрэтная размова, да яе могуць ужо далучыцца эксперты, і справа пры ўзаемнай зацікаўленасці абяцае партнёрам добрыя дывідэнды.

Не засталіся ў даўгу і нямецкія фірмы. Адна з іх — «Кірхфельд» — прапанавала свае паслугі ў пастаўцы мясаперапрацоўчых камбінатаў магутнасцю ад 800 кілаграмаў да 9 тон у змену. Гэта якраз тое, што трэба нашым калгасам.

Раскажу яшчэ пра адну ідэю, якая ўжо атрымала нейкае матэрыяльнае ўвасабленне. Гаворка ідзе пра будаўніцтва ў Мінску міжнароднага адукацыйнага цэнтра. Ужо распрацаваны праект, выбрана і зацверджана пляцоўка — Паўднёвы Захад сталіцы, абгавораны долі і абавязкі бакоў. Партнёрам мінскага «Спадарожніка» выступае дортмундскі міжнародны адукацыйны цэнтр (ІББ), які стварыла ў 1985 годзе група прыхільнікаў міру. Прыклад гэтага супрацоўніцтва — цудоўная ілюстрацыя жыццёвасці палітыкі так званых малых крокаў, пра якую не стамляліся гаварыць нам нямецкія спадары.

Спатрэбіліся тры гады непрыкметнай, але ўпартай і паслядоўнай работы, каб пераадолець тысячы бюракратычных рагатак з нашага боку і зразумелую насцярожанасць пасля гэтага — з нямецкага. Дырэктар мінскага «Спадарожніка» Васіль Гарус нават зараз, добра ведаючы нашы парадкі, не любіць гаварыць, праз што давялося ім прайсці: асноўныя цяжкасці наперадзе, і гэта можа яшчэ адгукнуцца.

Нямецкія партнёры цярпець больш не жадаюць. Яны выдзелілі на будаўніцтва цэнтра 4 мільёны марак, і іх непакояць нашы неабавязковасць і замшэлы бюракратызм.

Апошні факт. Пра яго расказаў нам функцыянер ІББ Р. Даме. Спатрэбілася іх спецыялістам нядаўна (а будаўніцтва павінна пачацца з дня на дзень) пабываць у Мінску. Іх прымусілі прасіць дазвол на візы ў нашым пасольстве ў Берліне, тыя адфутболілі ў беларускае Міністэрства замежных спраў, адтуль ні слова ў адказ на тэлексныя запыты. У канчатковым выніку аказалася, што нічога гэтага не трэба. А часу, нерваў і сродкаў патрачана шмат. А галоўнае — справа стаяла. І вера гублялася. Ў тое, што мы штосьці хочам і ўмеем рабіць. Вось чаму ў камюніке па выніках візіту беларускай дэлегацыі нямецкі бок настойліва прасіў гарантый нашага ўрада адносна абавязацельстваў мінскага «Спадарожніка» — чатыры мільёны марак, хоць і не такія ўжо вялікія грошы, а ўсё ж непрыемна, калі яны бясследна знікнуць у нашых безыменных «чорных дзірках». Але і беларускаму ураду не заўсёды з рукі выступаць гарантам паўграмадскіх ці грамадскіх арганізацый і іх, можа так здарыцца, манілаўскіх праектаў. І тады, як галоўная казырная карта, гаспадарам быў уручаны нядаўна прыняты Вярхоўным Саветам Закон «Аб замежных інвестыцыях на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь».

Гэта быў моцны аргумент. Каб да яго дадаць такія чалавечыя якасці, як вернасць слову, адказнасць, дысцыплінаванасць — нам, як партнёрам, цаны не было б. А так Захад пакуль што баіцца нас, мы не баімся нікога і спрабуем рабіць бізнес. На пустым месцы. Самі няшчасныя, мы спрабуем ашчасліваць іншых.

Ці атрымаецца?

Міхаіл МІХАЕВІЧ.
Дзюсельдорф—Мінск.

Ва ўрадзе Рэспублікі Беларусь

У Доме ўрада адбылося чарговае пасяджэнне Прэзідыума Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь. Абмяркоўвалася дзяржаўная праграма адраджэння беларускай вёскі, праблемы якой набылі асаблівую вастрыню. Высокія тэмпы міграцыі сельскага насельніцтва, у першую чаргу моладзі, у гарады прывялі да таго, што толькі за апошнія дзесяцігоддзі з карты рэспублікі знікла каля 10 тысяч вёсак.

У прапанаванай праграме намечаны канкрэтныя меры, накіраваныя на тое, каб спыніць гэты разбуральны працэс. Яны ўключаюць развіццё сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак, паляпшэнне фінансавага, арганізацыйнага і матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння вёскі, стварэнне неабходнай сацыяльнай інфраструктуры.

Прэзідыум Саўміна ў цэлым ухваліў канцэпцыю адраджэння беларускай вёскі і даручыў Мінсельгасхарчу рэспублікі разам з зацікаўленымі арганізацыямі да 1 студзеня 1992 года дапрацаваць праграму і прадставіць на зацвярджэнне ўрада.

На пасяджэнні была падвергнута сур'ёзнай крытыцы работа Гродзенскага аблвыканкома па забеспячэнню пераходу эканомікі вобласці да рынкавых адносін. Падкрэслівалася, што да гэтага часу не завершана фарміраванне камунальнай уласнасці. Яўна недастаткова ўвагі ўдзяляецца раздзяржаўленню і прыватызацыі ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, развіццю арэндных адносін і прадпрымальніцтва, сацыяльнай абароне грамадзян ва ўмовах станаўлення рынку. Негатыўна ацаніўшы праводзімую выканкомам работу, Прэзідыум Саўміна рэкамендаваў Гродзенскаму абласному Савету народных дэпутатаў разгледзець гэтае пытанне на сваім пасяджэнні.

Абмеркаваны таксама дадатковыя меры па забеспячэнню жыллём жыхароў раёнаў рэспублікі, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку чарнобыльскай катастрофы. Аблвыканкомам сумесна з адпаведнымі міністэрствамі і ведамствамі прапанавана ў дзесяцідзённы тэрмін разгледзець гэтыя пытанні і прыняць рашэнне аб прадастаўленні нехапаючай жылплошчы ў дамах, што ўзводзяцца за кошт сродкаў, выдзеленых на ліквідацыю вынікаў аварыі на ЧАЭС для іншых забудоўшчыкаў з іх далейшай кампенсацыяй.

Прэзідыум разгледзеў рад іншых праблем жыцця рэспублікі.

Вёў пасяджэнне Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В. Кебіч.

* * *

У другой палове дня адбылося пасяджэнне ўрада ў поўным саставе. Абмеркаваны прагноз сацыяльна-эканамічнага развіцця і праект Дзяржаўнага плана Рэспублікі Беларусь, а таксама праект Дзяржаўнага бюджэту рэспублікі на 1992 год. Характарызуючы стан эканомікі, старшыня Дзяржэканомплана С. Лінг зрабіў тры вывады: па-першае, прынятыя стабілізацыйныя меры далі магчымасць сур'ёзна змякчыць уплыў крызісных з'яў; па-другое, у кіраўнікоў усіх рангаў з'явіўся некаторы вопыт работы ў новых умовах, яны пачалі асваенне рыначнай «цаліны»; па-трэцяе, практыка паказала, што эканоміка не церпіць насілля, пераход ад аднаго яе якаснага стану да другога не можа ажыццяўляцца метадам рыўкоў і шараханняў. Прынцып скрупулёзнага накаплення і стараннага выкарыстання атрыманага вопыту ўрад закладвае ў фундамент сваіх далейшых рашэнняў.

Галоўнай сваёй задачай урад лічыць выбар прыярытэтаў для такога інвесціравання сродкаў, якое б забяспечыла найбольш устойлівае развіццё эканомікі. Першым з такіх напрамкаў, на думку ўрада, павінны стаць праблемы аграпрамысловага комплексу. На іх вырашэнне прадугледжваецца накіраваць не менш палавіны капітальных укладанняў. Як прынята гаварыць у фінансістаў, асобным радком прадугледжваецца выдзяленне сродкаў на ліквідацыю вынікаў чарнобыльскай катастрофы.

Другі напрамак — вытворчасць тавараў масавага спажывання і развіццё сацыяльнай сферы. Вызначаны прыярытэты і ўнутры галін народнай гаспадаркі. Характэрнай асаблівасцю будучага года стане і захаванне дзяржаўнага заказу, які мае абавязковы характар. Урад лічыць, што на пераходны перыяд дзяржзаказ з'яўляецца неабходнай мерай.

На пасяджэнні адбылася грунтоўная размова аб цэнах, заработнай плаце, пенсіях, стыпендыях, пастаўках сыравіны і гатовай прадукцыі, экспартных магчымасцях рэспублікі, распрацоўцы антыманапольнага заканадаўства... Найбольш гарачая дыскусія разгарнулася па праекту прадстаўленага міністрам фінансаў С. Янчуком бюджэту рэспублікі. Асноўны яе сэнс — пошук новых крыніц даходаў і скарачэнне расходнай часткі бюджэту.

Пасля некаторай дапрацоўкі праекты плана-прагнозу і бюджэту будуць прадстаўлены на разгляд парламента рэспублікі.

(БЕЛТА).

З блакнотам па гораду

«Волгін» дом

Велізарны «цыліндр» па вуліцы К. Лібкнехта ў Мінску шмат каму здаецца стратэгічным аб'ектам. Ці нейкай сакрэтнай лабараторыяй. У прыцемках яго можна прыняць нават за НЛА...

Але не было вялікіх праблем трапіць у «аб'ект» з карэспандэнцкім пасведчаннем. Наадварот, мясцовыя «бонзы» былі зацікаўлены, каб развеяць чуткі. І аказалася, што гэткая форма будынка проста найбольш зручная для размяшчэння легкавых машын. І месціцца ў ім аўтабаза ўрада Беларусі.

Але тут я не знайшоў шыкоўных «Фордаў» і «Мерседэсаў», наконт якіх пагаворваюць. Нядаўна саўмінаўцы адмовіліся нават ад «Чайкі». Ды на «Волзе» яно і лепш: можна непрыкметна пад'ехаць і навесці, дзе трэба, «парадак» ці «на роўных» пагутарыць з народам. Так, у гаражы адны далёка не дасканалыя і вельмі непапулярныя ў цывілізаваным свеце «В..гі».

— Таму і праблемы ў нас, як у звычайнай аўтагаспадарцы, — гаворыць дырэктар базы А. Аўсейка. — Горкаўскі завод не задавальняе нашых патрэбнасцей у запчастках. І іх даводзіцца шукаць па ўсёй краіне.

Я ж, шпацыруючы па базе, думаю: ці не па гэтай прычыне машын тут значна менш, чым урадаўскіх чыноўнікаў? Але вось праз дзесяткі дынамікаў ва ўсе куткі аб'яўляюць: «Вадзіцель таксі ГАЗ такі-та, на выезд!»

— Бачыш, — растлумачвае сталы вадзіцель Я. Пятровіч,— «Волгі» ў нас больш не «персанальныя», а «універсальныя». Вось адвязе шафёр аднаго саўмінаўца, вернецца, паедзе за другім. І так дзень пры дні матаеш рэйсы. Раней жа, калі за кожным седаком была свая «карэта», машыны большай часткай прастойвалі.

І, быццам у пацвярджэнне гэтых слоў, праз некалькі хвілін загадваюць выязджаць Яну Сяргеевічу.

Потым «па знаёмству» ён падвозіў мяне да плошчы Леніна, а я не мог надзівіцца: ён не перавышаў скорасці, добрасумленна слухаўся святлафораў, дзе трэба, станавіўся ў чаргу разам з аўтобусамі і тралейбусамі. Відаць, сапраўды, мінулі часы, калі міністэрскі нумар станавіў у ранжыр любога аўтаінспектара.

— Пра найменшае парушэнне, — кажа вадзіцель, — паведамляюць на работу і штрафуюць. Зусім не глядзяць на брыль-гальштучную уніформу «іх вялікасцей...»

Алег ЮШКЕВІЧ,
студэнт Беларускага універсітэта.

ЯК БАЦЮШКА Ў СЫШЧЫКІ ПАДАЎСЯ

Крымінальная гісторыя

Паспытаць міліцэйскага хлеба прымусілі сінкевіцкага папа канакрады. На легкавушку не пакваліліся, а вось у адну з начэй коней укралі.

Ці прасіў бацюшка дапамогі і абароны ў Бога? Сцвярджаць не будзем. Можа, і так, а можа, і не, таму што хутка з'явіўся ў Мікашэвіцкае аддзяленне міліцыі. Старшы оперупаўнаважаны вышуку Леанід Новік абяцаў выручыць. На пошукі прапажы былі выдзелены афіцэры Л. Літвінка і С. Янкевіч. Групу ўзначаліў Л. Новік.

— І я з вамі, — ці то папрасіў, ці то запатрабаваў святы айцец. А разам з ім прапанаваў свае паслугі і другі пацярпеўшы —жыхар вёскі Мокрава.

Пярэчыць сышчыкі не сталі: маўляў, справа ваша, а нам весялей будзе.

Ноч вачэй не звялі. Бацюшка аказаўся гаваркім кампанейскім мужыком. Да таго ж навёў на думку: коні баяцца вады, значыць, зладзеі вымушаны будуць перасякаць раку і дрэнажныя каналы па мастах. Але дзе менавіта? Тут прыйшлося падумаць, памеркаваць. Леанід Новік звязаўся з бывалым аператыўнікам, намеснікам начальніка Лунінецкага ГРАУС Н. Мігелем.

— Раю сканцэнтраваць увагу на двух напрамках — калінкавіцкім і тураўскім. Верагодней за ўсё, цыганы былы промысел вырашылі аднавіць. Тураў — тэрыторыя суседняга, Жыткавіцкага, раёна. Начальніку аддзела В. Барадзіну доўга тлумачыць не прыйшлося, зразумеў з паўслова.

— Сітуацыю зразумеў, подступы перакрыем, — запэўніў ён.

Засталося правільна зарыентавацца ў наваколлях Мікашэвічаў. Выбралі месца ля моста ў напрамку на Петрыкаў. Устанавілі дазор. Першую ноч разам з аператыўнікамі правёў і святы айцец. Потым ясна даў зразумець: не для святых людзей такі занятак. Застаўся толькі сын другога пацярпеўшага гаспадара.

Адна ноч, другая, трэцяя...

З Жыткавічаў інфармацыя паступіла: сяльчане бачылі падазроных на конях, рухаючца ў бок мікашэвіцкай засады. Новік удакладніў дэталі. Хоць і цудоўна ведае мясцовасць, але для пэўнасці зазірнуў у карту. Прыкінуў, што ад вёскі Мокрава, адкуль выкралі коней, да Жыткавічаў з паўста кіламетраў. Значыць, зладзеі пераадольваюць за суткі ўсяго толькі каля дзесяці кіламетраў — асцярожна рухаюцца. Сустрэцца павінны на пятыя суткі.

Так яно і выйшла.

Заняўшы зручную для назірання пазіцыю, пачалі чакаць. Гадзіна ночы, дзве. Сын гаспадара прапануе:

— Паспіце, а я падзяжуру.

Трымаўся хлопец, трымаўся ды і заснуў. Ужо світаць пачало. Л. Літвінка першым спахапіўся, штурхнуў Л. Новіка:

— Коні.

Інстынктыўна выхапілі зброю.

— Бяры першага конніка, я — другога, — распарадзіўся Л. Новік.

У перадсвітальнай імгле, чым бліжэй, тым дакладней вырысоўваюцца контуры коней. Трапілі прама ў засаду.

В. СТРЭЛЬСКІ.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

09 — АДКАЗ ДАЕ КАМП'ЮТЭР

ПІНСК. Жыхары горада ўжо звярнулі ўвагу, як хутка і дакладна дае адказы на тэлефонныя запыты гарадская даведачная служба. А сакрэт просты: на дапамогу прыйшла ЭВМ. У камп'ютэр закладзены ўсе нумары ўладальнікаў службовых і ўласных тэлефонаў. Зараз каб адказаць на пытанне абанента, не трэба капацца ў аб'ёмістай картатэцы. Лёгкі націск на клавішу камп'ютэра — і на экране дысплея з'яўляецца патрэбны нумар. На гэтую аперацыю затрачваецца не больш 10 секунд.

Цывілізаванасць нам не пагражае

МАГІЛЁЎ. Відаць, далёка нам яшчэ да цывілізаванасці...

12 тон дзіцячага адзення і лекаў сабрала і сама даставіла ў горад грамадскасць Патсдама. Увесь груз складалі на двары дзіцячай бальніцы і пакінулі там яго ўсяго толькі на адну ноч. Вынік еўрапейскай саманадзейнасці выліўся ў лічбы. За ноч прапала 535 кг вітамінізаванага соку, зробленага спецыяльна для грудных дзяцей... Сумна, таварышы.

«Барабашкі» на слупах

ДЗЯТЛАВА (Л. Юргілевіч). Няйнакш «барабашка» пасяліўся на электрычных слупах у пасёлку Наваельня. Справа ў тым, што цэлымі днямі асвятляюць і без таго светлую дарогу ліхтары, якія стаяць абапал тратуараў. А вось з надыходам цемры яны як па камандзе ўсе разам адключаюцца. І гэта не ўсё. Недзе ў чатыры гадзіны раніцы яны зноў пачынаюць функцыяніраваць, чым нямала азадачваюць жыхароў пасёлка. Электрыкі толькі рукамі разводзяць.

Малюнак А. ПАПОВА.

«ВАЙНА» НА ДАРОГАХ

У мінулыя суткі на дарогах рэспублікі адбыліся 24 транспартныя здарэнні, у якіх загінулі 4 і паранены 22 чалавекі.

У 10 гадзін раніцы каля Барысава радавы адной з воінскіх часцей Н. выехаў на паласу сустрэчнага руху і сутыкнуўся з «Жыгулямі», якімі кіраваў пенсіянер Маркевіч. Вадзіцель легкавіка загінуў.

Другое здарэнне адбылося таксама не без дапамогі ваеннага. Прапаршчык С., не маючы вадзіцельскага пасведчання, наехаў на пешахода каля вёскі Вымач Чэрыкаўскага раёна. Пад коламі аўтамабіля загінуў Ілюхін, рабочы ПМК меліярацыі.

На дарозе каля вёскі Буйнічы Магілёўскага раёна шафёр кааператыва «Андэль» Ш. на аўтамабілі «ВАЗ» сутыкнуўся з сустрэчным «ЗІЛам», які належыць Магілёўскаму ГАП-22. Ад атрыманых ран кааператар памёр у бальніцы.

Падобнае здарэнне адбылося і ў Пружанскім раёне.

Рашэнне трэцяе. Але ці апошняе?

ПІНСК (Ул. Равіцкі). Трэцяе па ліку рашэнне аб прыватызацыі жылля прыняў мясцовы гарвыканком. Мяняючы ў чарговы раз механізм перадачы муніцыпальнай уласнасці ў прыватныя рукі, улады, відаць, шукаюць ідэальны варыянт, з тым каб і жыллёвую праблему аблегчыць, і гарадскі бюджэт папоўніць, і сацыяльную справядлівасць захаваць. Так, у верасні забаранілі на працягу трох гадоў пасля набыцця ў прыватную ўласнасць прадаваць і дарыць жылыя памяшканні. А вось цяпер той, хто жадае стаць уласнікам свайго жылля, павінен будзе аплачваць «лішнія» метры ажно ў 10-разовым памеры.

Зразумелае жаданне ўлад мацней прыціснуць тых, хто мае шмат «лішніх» метраў, але прынятае імі рашэнне не надта стасуецца з законамі, якія датычаць уласнасці і жылля. Там няма нічога ні аб трох гадах утрымання ўласніка на кароткім ланцугу, ні аб аплаце ў 10-разовым памеры так званай «лішняй» плошчы. І што скажа пракурор, які павінен з пункту гледжання права ацэньваць такую заканатворчасць? Сітуацыя з прыватызацыяй можа выліцца ў канфлікт, так што вартаўнікі закона адмоўчвацца не маюць права.

ПРЭМ'ЕРЫ

У жанры комікса для дарослых паставіў рэжысёр Віталій Катавіцкі рамантычную п'есу Шылера «Вільгельм Тэль» у Беларускім дзяржаўным маладзёжным тэатры. Героі Шылера ўцягваюць гледача ў рознакаляровы вір падзей, прымушаючы то насцярожвацца, як у дэтэктыве, то па-дзіцячы смяяцца, як у камедыі.

Цудоўная пластыка акцёраў, бездакорны густ рэжысёра і мастака стварылі на дзіва лёгкі, чысты спектакль, які не пакіне гледача абыякавым.

Фота Аркадзя НІКАЛАЕВА. (БЕЛТА).

Латарэя па-уэлсанаўску

КОБРЫНСКІ РАЁН. У панядзелак у вёсцы Казловічы быў сустрэты транспарт з гуманітарным грузам з нямецкага горада Уэлсава. Дапамога нямецка-беларускага таварыства (а гэта прадукты харчавання, цёплае адзенне, медыкаменты і медыцынская тэхніка) прызначана пенсіянерам, шматдзетным сем'ям, дзіцячым і медыцынскім установам горада.

ЗАБОЙСТВЫ НА ФЕРМЕ

ШЧУЧЫНСКІ РАЁН (В. Юрэвіч). У маленькай канторцы на тэрыторыі фермы саўгаса «Вялікае Мажэйкава» знойдзены труп 60-гадовага вартаўніка А. Чалавек быў забіты па-зверску, аб чым сведчаць шматлікія раны на целе. Замест галавы — мешанка. Кім жа трэба быць, каб учыніць такое зладзейства?

Забойца быў устаноўлены літаральна праз некалькі гадзін пасля выезду міліцыі на месца трагедыі. [illegible] потым шчасце не падзялілі, і сварка прывяла да забойства. [illegible]

ФУТБОЛ

«ГУЛЬНІ» Ў МІЖСЕЗОННЕ

У ранейшыя часы ў аднаго майго сябра ў пярэдняй вісеў лозунг: «Футбол — люстэрка рускай рэвалюцыі». Мелася на ўвазе, што ў футболе адлюстроўваюцца ўсе характэрныя для нашага жыцця беспарадкі. [illegible]

Але мяне не гэта хвалюе — зборная. [illegible]

... у сваю сям'ю, у якую ўжо ўвайшлі Літва, Латвія і Эстонія і ў бок якой пазірае Беларусь.

Мяркуючы па ўсім, прыклад з Украіны мае намер узяць Расія. Ва ўсякім выпадку бітва за прастол у расійскай футбольнай федэрацыі разгарэлася нежартоўная. Многія мараць выйграць яе, трымаючы ў галаве магчымасць стаць правапераемнікам прэзідэнта Федэрацыі футбола СССР.

Што, дарэчы, з ёй будзе, з Усесаюзнай федэрацыяй? Пакуль гэтага ніхто не ведае. Вячаслаў Каласкоў запэўнівае, што яна памяняе ў назве краіну, якую прадстаўляе ў ФІФА і УЕФА, толькі, — з СССР на СНД. Але наўрад ці СНД можна лічыць краінай. Садружнасць яна і ёсць садружнасць — дзяржаў, краін.

Мяркую, жадаючых прыняць удзел у раздзеле спадчыны пакуль яшчэ дзеючай саюзнай федэрацыі знойдзецца нямала.

Магчыма, гэта добра, што ўсе разыходзяцца па сваіх «палянах». Магчыма, узровень футбола ў адной асобна ўзятай незалежнай дзяржаве ўзнімецца ў параўнанні з цяперашнім агульным узроўнем — усё магчыма. І дай Бог.

... СССР правесці і прысвяціць яе нашаму няўдзелу ў чэмпіянаце Еўропы?

Напэўна, трэба супакоіцца і накіраваць у Швецыю тых, хто туды сумленна і цяжка прабіваўся. За каго будуць гуляць грамадзянін Беларусі Алейнікаў і грамадзяне Украіны Кузняцоў, Канчэльскіс і іншыя? Трэба ў грамадзян гэтых і спытаць. Не Аўстралія ж са Свазілендам высвятляюць грамадзянскую прыналежнасць.

Зразумела, могуць у Швецыі ўзнікнуць праблемы з гімнам, флагам, надпісам на майцы. Але гэта дваццатае пытанне ў параўнанні з радасцю італьянскіх балельшчыкаў, якія даведаліся, што Савецкі Саюз распаўся і ў зборнай Італіі, якая правалілася ў адборачным туры, з'явіўся шанц трапіць у еўрапейскую футбольную васьмёрку.

Пажадаў бы італьянскай зборнай лепш падрыхтавацца да наступнага адборачнага туру, назіраючы па тэлевізары за гульнёй нашых у Швецыі.

Аляксандр ГАРБУНОЎ.
(ТАСС).

Выпуск падрыхтавалі І. КАРНЕЙ, А. КОКТЫШ, А. СЛАНЕЎСКІ, С. СУЛКОЎСКІ, І. ШЧУЧЭНКА. Нашы тэлефоны: 32-44-02, 32-60-13, 32-31-98.

«Вам патрэбна нырка — звяртайцеся да Кемада»

Факт і каментарый

Тое, што яшчэ ўчора магло здацца кашмарным сюжэтам фільма жахаў, сёння стала рэальнасцю. Ва Уругваі раскрыта падпольная арганізацыя гандляроў чалавечымі органамі.

Ласая да сенсацый прэса ўжо не раз сцвярджала, што ў краіне дзейнічаюць падпольныя сіндыкаты, якія пастаўляюць «тавар» для трансплантацыйных цэнтраў. Прыводзіліся, напрыклад, выпадкі, калі тут прападалі падлеткі, але потым, праз месяца паўтара — два з'яўляліся са шрамамі на целе, якія сведчылі аб праведзеных аперацыях. Як правіла, пра тое, што з імі здарылася, дзеці нічога не расказвалі. Але газеты ў адзін голас паўтаралі: гэта — справа рук мафіі, што гандлюе чалавечымі вантробамі.

Ва Уругваі, як і ў многіх краінах, праводзяцца аперацыі па трансплантацыі органаў, аднак яны строга рэгламентаваныя.

Закон 1971 года, у адпаведнасці з якім ва Уругваі быў створаны Банк органаў і тканак, катэгарычна забараняе донарства «па ўзаемнай згодзе» зацікаўленых бакоў. Трансплантацыю можна праводзіць толькі з санкцыі таго ж Банка паміж жывымі сваякамі ці ад загінуўшага чалавека, але па яго завяшчанню ці са згоды сваякоў памерлага. Абавязковым пры гэтым з'яўляецца ўстанаўленне ў афіцыйным парадку біялагічнай сумяшчальнасці тканак патэнцыяльных удзельнікаў аперацыі. Прычым трансплантацыя ажыццяўляецца бясплатна. «Любы грамадзянін можа на роўных умовах зрабіць перасадку нырак, — сцвярджае Франсіска Гансалес, старшыня Уругвайскага таварыства трансплантацыі. — Мы маем вопыт і тэхніку, якія ні ў чым не ўступаюць еўрапейскім». Аднак чарга на «легальную» аперацыю вялізная, чакаць даводзіцца гадамі, а час для хворага — іншы раз фактар рашаючы. Вось тыя, хто можа сабе гэта дазволіць, і шукаюць абходныя шляхі. Тым больш што ў суседняй Бразіліі заканадаўства на гэты конт больш ліберальнае.

Свяціла лацінаамерыканскай медыцыны бразільскі хірург Эміл Сабага, які працуе ў бальніцы «Асвальда Крус» горада Сан-Паулу, і ажыццявіў за апошнія 15 гадоў больш за 1.800 перасадак, сцвярджае, што яго абавязак — дапамагчы пацыентам. Адзінае, што, паводле мясцовых законаў, патрэбна ад донара, гэта падпіска аб тым, што свой орган ён прадаставіў добраахвотна і бясплатна. Перасадзіць нырку ў «Асвальда Крусе» каштуе 8 тысяч долараў, плюс 3—4 тысячы на бальнічны догляд, працэдуры і іншае. Штогод у Бразіліі ажыццяўляецца да 700 перасадак нырак, а чарга прэтэндэнтаў дасягае 6 тысяч чалавек. Вось дзе ўжо на самай справе залатое дно для падпольнага бізнесу. Сапраўды, праверыць ступень «добраахвотнасці» і «бескарыслівасці» донара можна далёка не заўсёды. Калі зыходзіць са слоў Э. Сабага, да цяперашняга часу такія праверкі не праводзіліся, галоўнае — выканаць абавязак перад пацыентам. Але вось грымнула «ўругвайская справа», і цяпер да яе падключыўся нават мясцовы Інтэрпол. Не выключана, што грамадскасць чакаюць новыя сенсацыі.

У Мантэвідэо ж арыштаваны два дзесяткі чалавек — гандляры, пакупнікі і пасрэднікі. Паводле закона 1971 года, адказнасць нясуць усе: ім пагражае ад 6 месяцаў да 4 гадоў турмы. А пачалося ўсё чатыры гады назад, калі адзін з маючых патрэбу ў тэрміновай перасадцы ныркі пацыент у абход афіцыйных шляхоў звярнуўся за дапамогай да донараў «з вуліцы». Адабраў дваіх, аплаціў ім паездку ў Сан-Паулу, абследаванне ў «Асвальда Крусе». Адзін не падышоў — яго тканкі не сумяшчаліся з пацыентам. Тады «адвергнуты», які працаваў прыбіральшчыкам трыбун на сталічным іпадроме Мараньяс і меў там мянушку Кемада («Абпалены»), і вырашыў заняцца новай для сябе і даволі выгаднай справай. З таго часу ён прадаў не толькі сваю нырку, але і сваёй дачкі і яе мужа, а за адным махам уладкаваў і сяго-таго з сяброў. Ён атрымліваў ад 45 да 60 тысяч долараў за кожнага донара, аддаваў жа ім толькі дваццатую частку ганарару. Аперацыі ажыццяўляліся ўсё ў тым жа Сан-Паулу. Кемада ўсё праходзіла дарма да таго часу, пакуль чуткі пра незаконныя трансплантацыі не дайшлі да Банка органаў і тканак. Расследаваннем занялася паліцыя. Сышчыкі напалі на след, і нарэшце адзін з іх, Вашынгтон Дэ Марыя, выдаўшы сябе за пляменніка «багатага чалавека, які мае патрэбу ў перасадцы ныркі», выйшаў на Кемада. Аперацыя захопу была старанна падрыхтавана і праведзена ў адпаведнасці з лепшымі традыцыямі дэтэктыўных фільмаў.

У ціхім бары сталічнага атэля «Альвеар» Дэ Марыя сустрэўся з кіраўніком арганізацыі і двума яго паплечнікамі. Абмеркавалі ўмовы здзелкі, хутка дамовіліся і, калі ўжо трэба было ўдарыць па руках, «пляменнік» нечакана ўстаў і дастаў сваё службовае пасведчанне, а да гэтага бязлюдны бар адразу ж запоўніўся агентамі паліцыі. Вось тады і пачала, як тут кажуць, «расплятацца коска», і за кратамі апынуліся ўсе, хто займаўся купляй-продажам нырак на працягу апошніх чатырох гадоў.

Аляксандр КАРМЕН.
(ІАН).

ЛЮДЗІ І ПАДЗЕІ

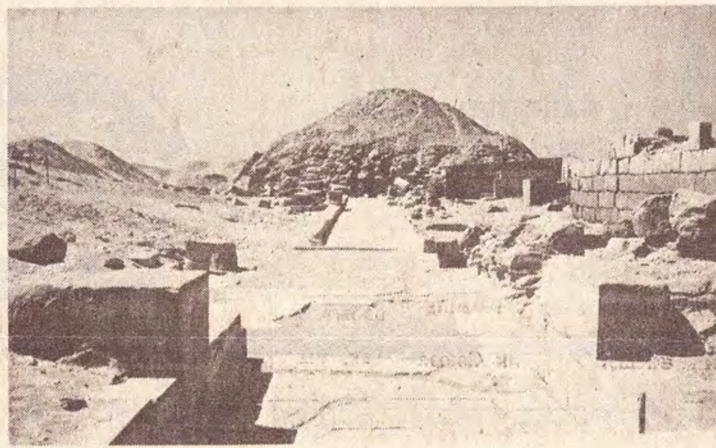

Гэтая піраміда і ёсць самая першая... Яна пабудавана як магільны склеп фараона Джосера, які правіў з 2667 па 2648 год да нашай эры, г. зн. больш за 4,5 тысячагоддзі назад. Першае ў Нільскай даліне гіганцкае каменнае збудаванне — ступеньчатая піраміда — узведзена па задуме самага, напэўна, славутага вучонага таго часу Імхатэпа.

Імхатэп, за свае веды пазней абвешчаны богам, збудаваў першую ў свеце піраміду, паставіўшы адну на адну некалькі грабніц ранейшага стылю — прамавугольных каменных курганаў, якія археолагі называюць местабамі.

На здымку: пахавальная дарога да піраміды Унаса, якая размешчана побач з пірамідай Джосера, але яна пабудавана крыху пазней і горш захавалася.

Фота ТАСС.

У ФРГ не сціхае палітычны скандал, які разгарэўся ў выніку раскрытай тут «танкавай афёры». Набыткам грамадскасці сталі звесткі аб спробе ваеннага ведамства і федэральнай разведвальнай службы краіны нелегальна пераправіць у Ізраіль танкі савецкай вытворчасці, якія знаходзіліся на ўзбраенні былой Нацыянальнай народнай арміі ГДР. За гэтым пацягнуўся ланцужок выкрыццяў адносна дзейнасці БНД і некаторых высокапастаўленых чыноўнікаў міністэрства абароны ФРГ, звязаных з незаконнымі пастаўкамі зброі за мяжу.

НА ЗДЫМКУ, зробленым у Гамбургскім порце: паліцыя ахоўвае выяўленыя ёю — накрытыя брызентам — танкі, што прызначаліся для тайнай адпраўкі ізраільскай спецслужбе «Масад» пад выглядам сельскагаспадарчай тэхнікі.

П'ЯНЫЯ МЕКСІКАНЦЫ

МЕХІКА. Мексіканцы пачалі больш піць. Да такога вываду прыйшла на падставе праведзеных даследаванняў мексіканская асацыяцыя ў абарону спажыўца. Па яе падліках у гэтым годзе ў краіне будзе ўвогуле ўжыта 5,6 млрд. літраў спіртных напіткаў, г. зн. на 15 працэнтаў больш, чым летась. Як заявіў кіраўнік асацыяцыі Артура Ламелі, у сярэднім 60 млн. мексіканцаў ва ўзросце ад 16 да 70 гадоў выпіваюць у год 70 літраў спіртнога кожны, уключаючы, зразумела, піва. Схільнасць да алкаголю абыходзіцца ім у 6 млрд. долараў. Гэта прыкладна палавіна той сумы, якую ўрад Мексікі заплаціў з пачатку гэтага года ў выглядзе працэнтаў па знешняму доўгу рэспублікі.

Барселона — адзін з прыгажэйшых гарадоў Іспаніі, цэнтр гістарычнай вобласці Каталонія. Ён размясціўся на беразе Міжземнага мора маляўнічым амфітэатрам. Каталонцы шырока вядомыя сваім добрым характарам і гасціннасцю. Зразумела, гэта разам з іншымі фактарамі — мяккім марскім кліматам, выдатнымі спартыўнымі збудаваннямі — дазволілі Барселоне заваяваць права прымаць у сябе летнюю Алімпіяду 1992 года.

Фота ТАСС.

Ф. Багушэвіч і Ю. Пілсудскі

31 кастрычніка г. г. у інтэрв'ю «Пілсудскі — беларус?» і 14 лістапада ў артыкуле «Хто ж быў Юзаф Пілсудскі?» «Звязда» ўжо расказвала аб сувязях былога маршала Польшчы з Беларуссю, з беларускай культурай.

У Багушэвічавым жыцці ёсць старонкі, пра якія дагэтуль не гаварылася, на якіх не засяроджвалі асаблівай увагі.

Руплівыя даследчыкі Багушэвічавай творчасці даўно ведаюць, што асобай нашага песняра, яго творчасцю ў свой час моцна цікавіўся будучы начальнік Польскага краю Юзаф Пілсудскі, але пра гэта ў нашай папулярнай ды даследчыц-

Працяг размовы

кай літаратуры няма ні слова. А дарэмна! Гэта ж гістарычны фон і Багушэвічаў, і Беларусі. Ён, магчыма, дапаможа зразумець і пазнейшыя паводзіны, настрой некаторых нашых пісьменнікаў, дзеячаў культуры, скажам, Янкі Купалы, Алеся Гаруна ў час белапольскай акупацыі ў 1919 годзе.

...Пачатак дзевяностых гадоў мінулага стагоддзя. Недалёка ад Бэльмонту, на ўзбярэжжы Вілейкі прагрэсіўная віленская моладзь часта ладзіла канспіратыўныя вечарыны. На гэтыя вечарыны заўсёды прыходзіў і Юзаф Пілсудскі. Аднаго разу прыхільнікам беларушчыны ён таямніча паведаміў, што мае для іх навіну, — і дастаў з кішэні Багушэвічаву «Dudku Bialaruskuju», якую толькі што прывёз з-за мяжы. Сярод удзельнікаў вечарыны быў Юзафаў зямляк Зыгмунт Нагродскі, які таксама цікавіўся беларушчынай. Ён пачаў распытваць, адкуль кніга, хто аўтар. На ўсе яго пытанні Пілсудскі адказаў: «От, так сабе, адвакацік, завецца Багушэвіч». Нагродскі папрасіў Пілсудскага, каб той пазнаёміў яго з Багушэвічам, і Зюк — так звалі між сабою Пілсудскага прыяцелі — абяцаў гэта зрабіць.

Такая першая згадка пра дачыненне Пілсудскага да Багушэвіча і яго паэзіі. Высвятляецца таксама, што Пілсудскі часта наведваў і Багушэвічавых сваякоў Вайчынскіх, якія жылі ў Пецярбургу. Стары беларускі грамадскі дзеяч, адзін са стваральнікаў Беларускай сацыялістычнай грамады Фелікс Стэцкевіч, які кватараваў у Вайчынскіх, згадвае:

«У Пецярбургу Вайчынскіх час ад часу наведвалі пэпэсаўскія падпольшчыкі: найчасцей татарын, прозвішча якога не прыпомню, а часам Язэп Пілсудскі. Апошні трымаўся важна і са мной асабіста ніколі не размаўляў». Самае цікавае, што ў Вайчынскіх на пецярбургскай кватэры была «Dudka Bialaruskaja» Ф. Багушэвіча. Пра гэта згадвае ўсё той жа Стэцкевіч: «Неяк у Пецярбургу ў кніжнай шафе Вайчынскіх я знайшоў «Dudku Bialaruskuju».

Пра «Dudku Bialaruskuju» пан Пілсудскі памятаў увесь час. У 1896 годзе былі цяжкасці з дастаўкай другога выдання гэтай кнігі з-за мяжы на Беларусь. І гэты клопат узяў на сябе не хто іншы, як Пілсудскі. Яму ўдалося пераправіць на Беларусь аж дзвесце паасобнікаў. Кажуць, і ў 1919 годзе, калі ён уваходзіў у Мінск са сваім войскам, то прывёз цэлы вагон «Dudki...».

Здаецца, факты не такія ўжо значныя, але яскравыя. Забываецца пра іх нявартa. Яны нам патрэбныя для разумення як адной фігуры, так і другой, а таксама пэўных палітычных хадоў, інтрыг тагачаснага жыцця.

Уладзімір СОДАЛЬ.

Хіт-парад мільярдэраў, ці Не гаварыце мне пра гэта

(на падставе апошніх даных часопіса «Fortune»).

Прывітанне, сёння я пазнаёмлю вас са спісам «лепшых» мільярдэраў свету. У яго ўвайшлі больш двухсот прозвішчаў, сярод якіх ёсць і такія, што добра знаёмы савецкай публіцы.

Як вядома, марай любімага героя не аднаго пакалення савецкіх чытачоў — Астапа Бендэра — было атрымаць мільён. У выпадку ўдачы, лічыў ён, віно, жанчыны і карты яму забяспечаны. Зрэшты, вялікі камбінатар быў згодны і на 500 тысяч, хацеў ён іх, праўда, «адразу, а не часткамі». Але што такое 500 тысяч, калі размова ідзе аб мільярдах, — дробязь.

Магнаты прэсы і тэлебачання размясціліся ў наступным парадку: Дональд Рэйнальдс — 1,1 мільярда долараў, Тэд Тэрнер — 1,2, Роберт Максвел (цяпер, на жаль, нябожчык; багацце, відаць, падзеляць нашчадкі) — 1,8. Васьмідзесяцітрохгадовая Эстэ Лаудэр, уладальніца сусветна вядомай фірмы, стаіць значна вышэй у гэтым рэйцінгу, таму што з'яўляецца ўладальніцай 5,2 млрд. Удвая меншую суму маюць сёстры іспанкі Эстэр (бландзінка, 41 год) і Алісія (брунетка, 39 гадоў) Капловіц. Абаяльная, мяккая Эстэр нядаўна заявіла журналістам, што яе жыццё «ператварылася ў пекла». Не будзем зларадніч аць і паспачуваем беднай жанчыне, тым больш, што два з палавінай мільярды — не такія ўжо вялікія грошы, калі ўлічыць, што іх даводзіцца дзяліць з сястрой. Не пазайздросціш і правіцелю Марока Хасану Другому: думаю, што для караля 1,3 мільярда — проста насмешка. Нават прынц Альберт мае больш — 1,5 млрд. У гэтую суму апрача ўсяго іншага ўваходзіць кошт нерухомасці, якая належыць яму ў Германіі, Канадзе і Бразіліі. Хлопчыку ўсяго восем гадоў, яго чакае вялікая будучыня. Але рушым да вяршыні нашага грандыёзнага хіт-парада. Кароль Саудаўскай Аравіі Фахд Бін Абдул са сваімі 18 млрд. трывала ўтрымлівае трэцюю пазіцыю ў спісе. На другім месцы бізнесмен з Арканзаса Сэм Мур Волтар — 21,1 млрд. долараў, напомню, што ўлічваецца рухомая і нерухомая маёмасць, банкаўскія ўклады, каштоўныя паперы.

Калі вы хочаце ведаць імёны самых багатых людзей у свеце, у вас ёсць толькі адзін шлях — дачытаць гэты артыкул да канца. Але спачатку я хачу напомніць вам выказванне бліжэйшага сябра і саратніка бацькі рускай дэмакратыі і гіганта думкі. Меркаванне гэта датычыць фінансавых пытанняў, і, думаю, будзе карысным: «Фінансавая бездань — самая глыбокая з усіх безданей, у яе можна падаць усё жыццё».

Але вернемся да нашай тэмы. Самая багатая жанчына ў свеце — 10,7 млрд. долараў — англійская каралева Лізавета II. Каралеўская ўласнасць — 267 тысяч акраў зямлі ў Англіі і Шатландыі, нерухомасць у Еўропе і Злучаных Штатах, скакавыя коні, калекцыя жывапісу, серабра, марак, фарфору, шматлікія акцыі. Нядаўна стала вядома, што толькі на кветкі каралеўская сям'я штогод траціць 62 тысячы долараў. Зрэшты, усё большая колькасць брытанцаў лічаць сёння, што манаршая ўласнасць павінна быць абкладзена падаткам. Як бачым, і ў Англіі нямала зайздроснікаў.

Ну вось, вы ведаеце імя самай багатай жанчыны, і цяпер мне хацелася б пазнаёміць вас з адным пісьмом з нашай вялікай пошты. Піша нам Міхаіл, прозвішча свайго ён, на жаль, не назваў. Міша паведамляе, што ён згодны не толькі на 500 тысяч, але і на 100, прычым нават з выплатай у растэрміноўку. І вось яго пытанне: дзе іх узяць? Вельмі добрае пытанне, і хоць я не магу даць ніякага канкрэтнага адказу, у падарунак за цікаўнасць высылаем Міхаілу кнігу Тэадора Драйзера «Фінансіст», у цвёрдай вокладцы. Адкрыю маленькі сакрэт: у наступны раз шчаслівчыка, чыё пытанне здасца нам самым цікавым, чакае «Капітал». Прозвішча аўтара, думаю, напамінаць залішне.

А цяпер яшчэ адно выказванне чалавека, які ўзяў на сябе камандаванне парадам. «Ён любіў і пакутаваў. Ён любіў грошы і пакутаваў ад іх нястачы». Ці не праўда, якая глыбокая, я сказаў бы, прачулая думка?

Але вось мы наблізіліся да самой вяршыні нашага хіт-парада. Нумар адзін, самы багаты чалавек планеты — Муда Хасанал Болкіах Муізадзін Вадулах, султан Брунея (штосьці многа мы сёння гаворым аб царскіх асобах), — 31 млрд. долараў. Адзначым, што за мінулы год Муда Хасанал стаў багацейшым на цэлы мільярд. Аснова яго багацця — запасы нафты і газу. Маленькі султанат Бруней — адна са старэйшых манархій, якія дасюль захаваліся. Болкіах — дваццаць дзевяты па ліку правіцель краіны, ён мае двух жонак, адна з якіх каралева Брунея, а другая — былая сцюардэса. Але, мабыць, султан адчуваў сябе не вельмі камфортна, калі ў прэсе было апублікавана паведамленне, што на жывёлагадоўчай ферме, якая належыць Вадулаху і знаходзіцца ў Аўстраліі, мясцовымі ўладамі былі выяўлены наркотыкі на суму 70 мільёнаў долараў. Справа цёмная, але ясна, што камусьці не хапае грошай — або работнікам фермы, або самому Муізадзіну. Ну, не хапае людзям!

Дарэчы, мы непрыкметна дайшлі да канца. На развітанне рызыкну прывесці яшчэ адно выказванне вялікага камбінатара, бадай, самае каштоўнае, таму што яго можна разглядаць як кіраўніцтва да дзеяння тым, хто хацеў бы ўбачыць сваё прозвішча ў гэтым спісе. «Час, які мы маем, гэта грошы, якіх мы не маем». Так што не губляйце час, панове!

Канстанцін СТРУКАЎ, кар. ІС «Для ўсіх».

Беларуская таварная біржа вытворцаў

УЗРОВЕНЬ ЦЭН НА БТБВ ПА ВЫНІКАХ ТАРГОЎ 11 СНЕЖНЯ

№№	Назва тавару	Цана за адзінку	Адзінка вымярэння	Колькасць	Агульная сума
1	Аўтапрычэп «Зубраня» МАЗ-81144	7450.00	шт.	5	37250.00
2	Матаблок «Беларусь» МТЗ-05К з камплектам абсталявання	16000.00	кампл.	1	16000.00
3	Трактар Т-150К, колавы	15000.00	шт.	1	15000.00
4	Цвікі 2×50	4.51	кг.	1.995	8997.45
5	Сталь ліставая маркі -О-	2.95	кг.	49.915	147249.25
6	Магнітафон-прыстаўка «Карат»	1825.00	шт.	30	54750.00
7	Драўніна дзелавая (хвойныя пароды)	350.00	куб. м	30	10500.00
8	Сетка-рабіца ацынкаваная, 40×40 мм	9.20	кв.м	3.000	27600.00
9	Цвікі 4×100	6000.00	тона	10	60000
10	Персанальны бытавы камп'ютэр «Сантака 002»	1575,00	шт.	200	315000.00
11	Электраміксер-узбівалка-кавамолка «Віхар»	800.00	шт.	2.000	1600000.00
12	Электракіпяцільнік з адключаючым датчыкам узроўню	45.00	шт.	1.000	45000.00
13	Электрамясарубка-шынкоўка «Памочніца»	1400.00	шт.	2.000	2800000.00
14	Электрапрывад да бытавых швейных машын ЭП-40-5	250.00	шт.	200	50000.00
15	Электрасокавыціскалка-шынкоўка «Садовая»	1050.00	шт.	500	525000.00
16	Фотаапарат «Элікон-Аўтафокус»	700.00	шт.	500	350000.00
17	Фотаапарат «Элікон-535»	450.00	шт.	500	225000.00
18	Фотаапарат «Вілія»	280.00	шт.	1.000	280000.00
19	Машына пральная малагабарытная «Арлея»	2000.00	шт.	300	600000.00
20	Запальнічкі аднаразовыя (Кітай)	17.40	шт.	4.500	78300.00
21	Відэамагнітафон «Філіпс»	30000.00	шт.	50	1500000.00
22	Прасціна 214×150 (лён)	85.00	шт.	2.000	170000.00
23	Касцюм рабочы (камплект—куртка, штаны)	130.00	шт.	200	26000.00
24	Куртка мужчынская з плашчавой тканіны	340.00	шт.	50	17000.00
25	Касцюм рабочы (камплект—куртка, штаны)	130.00	шт.	100	13000.00
26	Камплект пасцельнай бялізны (2 навалачкі, 1 чахол, 1 прасціна) баваўняны, белы	250.00	кампл.	100	25000.00
27	Куртка скураная (Турцыя)	7000.00	шт.	100	700000.00
28	Куртка замшавая на падшпільцы (Польшча)	1025.00	шт.	300	307500.00
29	Цыгарэты «Магна», ЗША	7.80	пачак	15.000	117000.00
30	Куртка ўцепленая (вытворчасць Пакістан), размеры 46—50	1000.00	шт.	50	50000.00
31	Набор для ваннага пакоя	300.00	шт.	100	30000.00
32	Набор для ваннага пакоя	1175.00	шт.	100	117500.00
33	Вочка дзвярное ГДШ200 гр.	65.00	шт.	1.000	65000.00
34	Гадзіннік жаночы наручны электронны	95.00	шт.	1.000	95000.00
35	Пліта ДВП	16.00	кв. м	2.200	35200.00
36	Цыгарэты «Бонд»	9.00	шт.	25.000	225.000.00
37	Цыгарэты «Кангрэс»	9.00	шт.	25.000	225000.00
38	Марля медыцынская адбеленая	9.00	м	500.000	4500000.00
39	Накрыўка закатачная металічная СКО-82	0.45	шт.	100.000	45000.00
40	Аўтапрычэп «Бабраня» ТОМ-750	6000.00	шт.	2	12000.00
41	Плітка металічная столевая дэкаратыўная	30.00	кв. м	100	3000.00

Агульная сума: 15. 463. 848. 70 рублёў.

Паважаныя калегі, спадары і спадарыні!

Акцыянернае таварыства «Бабруйская біржа»

ІНФАРМУЕ, што 11 снежня адбыліся першыя таргі, на якіх былі прадстаўлены самыя разнастайныя віды тавараў: ад самалётаў «Руслан», шын для легкавых і грузавых аўтамабіляў да галёшаў і запалак.

Пры аб'ёме прапанавання 1 мільярд 360 мільёнаў рублёў былі заключаны 83 здзелкі (52 з перавышэннем стартавай цаны) на агульную суму 65 мільёнаў 900 тысяч рублёў і 10 тысяч долараў ЗША. У таргах прымалі ўдзел брокерскія канторы з Беларусі, Расіі, Украіны, Прыбалтыкі, Польшчы.

Акцыянернае таварыства «Бабруйская біржа»

ЗАКАНЧВАЕ ПРОДАЖ часовых брокерскіх месцаў тэрмінам на 1 год па цане 100 тысяч рублёў за кожнае ў растэрміноўку, з правам наступнага выкупу ў пастаяннае карыстанне шляхам даплаты да 450 тысяч рублёў, і пастаянных брокерскіх месцаў па цане 450 тысяч рублёў. Для замежных удзельнікаў —10 і 45 тысяч долараў ЗША адпаведна. Уладальнік пастаяннага брокерскага месца становіцца акцыянерам (атрымлівае 2 акцыі).

Акцыянернае таварыства «Бабруйская біржа»

ЗАПРАШАЕ ПРЫНЯЦЬ УДЗЕЛ у наступных таргах, якія адбудуцца 25 снежня ў 11 гадзін па адрасу: вул. Ульянаўская, 54/24. Для разавых наведвальнікаў аплата за ўваход 100 рублёў.

ПАШТОВЫ АДРАС:
213827, г. Бабруйск-27,
абаненцкая скрынка № 37.

ТЭЛЕФОНЫ ДЛЯ ДАВЕДАК:
3-16-55, 3-57-65, 3-53-45,
4-28-43, 2-10-29.
ФАКС: 4-31-53.

Насенне: што было, што ёсць, што будзе

Наш неспакойны час закрануў і такі ціхі і бестурботны куток, якім яшчэ нядаўна быў гандаль насеннем. Першым сімптомам зусім нездаровай абстаноўкі з'явіліся снежаньскія чэргі ля магазінаў і кіёскаў. Сёння яны дасягаюць дзесяткаў метраў. Ёсць ужо і першая ахвяра: ля магазіна па вуліцы Кісялёва ў Мінску патапталі жанчыну. Праўда, на гэты раз усё абышлося толькі спалохам...

— Абстаноўка зараз сапраўды вельмі напружаная: людзі нібы за нейкімі найноўшымі таварамі з прыцемак займаюць чаргу,—так пачалася наша гутарка з начальнікам аб'яднання «Белсортнасеннеагародніна» С. ПАПОВЫМ.

— Для панікі няма падстаў, — працягваў Сяргей Мікітавіч. — Па ўсіх паказчыках мы ідзём упоравень з мінулым годам. Недзе нават лепш. Толькі з сяўком выйшла замінка. Яго пакуль сапраўды менш. Звычайна прадаём па рэспубліцы добры эшалон гэтай прадукцыі — 1.115 тон. Цяпер маем крыху больш за палавіну — 600 тон. Але прыняты самыя тэрміновыя меры. Дапамагае нават міністр сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання рэспублікі. Упэўнены, што на рубеж мінулага года выйдзем. Гэтаму, зрэшты, будзе садзейнічаць і супольніцтва трох самастойных славянскіх рэспублік.

— Але чаму тут узнікла «вузкае месца»?

— Усё да звычайнага проста. Мы найбольш завозілі сяўка сорту Штутгартэн. Яго вытворцай была былая ГДР, а таксама Румынія і іншыя краіны з ранейшага СЭУ. Калі ўсё парушылася, нашы былыя кампаньёны запатрабавалі валюту, якой у нас няма. Бартэр таксама не атрымаўся. Вось і выйшла замінка...

— А нашы суверэнныя рэспублікі?

— Тут некалькі лепш. Штокольвечы зроблена. Тыя вышэйпамянёныя 600 тон завезены з Малдавіі, Расіі і Украіны. Сорт Стрыгуноўскі. Ён раяніраваны, зарэкамендаваў сябе з самага лепшага боку. Пэўная дамоўленасць ёсць яшчэ на некалькі соцень тон Верцюжанскага, Чабатарскага і іншых сартоў. Для спецыялізаваных гаспадарак прыхавана амаль дзвесце тон Штутгартэна.

— А па іншых культурах?

— Там усё ў норме. Морквай (а мы заўсёды прапаноўваем насельніцтву сарты — Нанцкая, Ласінаастроўская, Шантанэ, Вітамінная) забяспечаны цалкам. Будзе попыт — прададзім і 80 тон, хоць раней рэалізоўвалі, уключаючы калгасы і саўгасы, семдзесят.

Бурачкі — Бардо і Холадаўстойлівыя — можам нават каму-небудзь і пазычыць. Насенне сваё. Праблем няма.

А вось капусту маем намер як мага больш прапагандаваць. Тут насенне на любы густ: ранняй — Нумар адзін і Чэрвеньская, сярэднеспелай — Слава і Надзея, позняй — Амагер, Беларуская-85, Падарунак. Завезлі і два сарты селекцыі былой ГДР — Лангедэйкер і Даўэрвайс. Абодва лёжкія, качаны сярэдніх памераў і вельмі шчыльныя. Прыдатныя для розных мэт.

— Відаць, ёсць і самы багаты выбар сартоў памідораў?

— Так, ёсць. Нашым агароднікам мы прапануем цэлы букет з амаль што 30 сартоў. Тут ранння і сярэднераннія, для адкрытага грунту і для цяпліц, а ўсе яны яшчэ падраздзяляюцца на веснавыя і асеннія. Усім вядомы сарты ранніх памідораў — Талаліхін, Белы наліў, Агата, Кіеўскія, Валгаградскія. Ёсць наш сорт Перамога, які з самага лепшага боку зарэкамендаваў сябе па ўсёй краіне. Закаўказзе, напрыклад, не бачыць перспектыў без гэтага сорту. Ёсць яшчэ Ракета, Факел, Навінка Прыднястроўя і іншыя.

Каб ужо закончыць з паслёнавымі, зазначу, што завезена і насенне перцу — салодкія сарты, а таксама горкія.

— Агуркі Раднічок — ці будзе задаволены попыт на яго?

— Нам добра дапамагае Малдавія. Там гэты сорт выведзены, там ён цудоўна расце і, вядома, дае багатыя зборы насення. Завезена 4 тоны—стольк і было і ў мінулым годзе. Абяцаюць падкінуць яшчэ.

З іншых сартоў назаву Мурамскі ранні, Парад, Канкурэнт. Ёсць насенне галандскага паходжання — Бета-Альфа (ранні, салатнага прызначэння), параўнаўча «свежы» сорт айчыннай селекцыі МАВІР.

Спытаеце, а дзе Нежынскія? Цудоўныя для салення! На жаль, сорт не вытрымлівае канкурэнцыі, выцясняецца, зводзіцца. Яго ў нас вельмі мала...

— Неяк сталася, што вы ўхіліліся ад продажу насення бульбы...

— Гэта не зусім так. Апошнія два гады актыўна гандлюем бульбай. Прытым лепшымі сартамі — Беларускі ранні, Ласунак, Тэмп, Агеньчык. Хто наведвае наш магазін на вуліцы Кісялёва (Мінск), заўважыў гэта. У мінулым годзе прадалі па рэспубліцы сто тон, у 1992 годзе лічбу мяркуем падвоіць. Быў бы попыт.

— Апошнім часам павысілася цікавасць дачнікаў да розных прыпраў.

— А хто ж не жадае мець свежы кроп, пятрушку, сельдэрэй? Усё гэта прысутнічае ў нашых кладоўках. Попыт будзе задаволены. Ёсць нават лішкі. Бо як атрымліваецца? Кроп, скажам, нарыхтоўвае кожны агароднік. У 1990 годзе, напрыклад, кроп — такі просты і даступны — раптам (і амаль паўсюдна) прапаў, не даў насення. Вось і стварыўся празмерны попыт на яго. Цяпер жа мы маем і страхавы, і пераходны фонды. На выпадак неўраджаю ці нейкага бедства. І не толькі, скажам, па кропу. Па ўсіх без выключэння культурах.

— Мы не можам развітацца, не закрануўшы цэны...

— У мінулым сезоне мы доўга гандлявалі па старых цэнах. Усе рэспублікі ўзнялі іх, а мы заставаліся на ранейшых пазіцыях. І толькі летам крыху іх адпусцілі. Як складуцца справы ў сёлетнім сезоне, пакажа час. Магу толькі адзначыць, што стратна для сябе ніхто не будзе працаваць. Узрастуць цэны ўвогуле, павысім іх і мы. Як і наколькі — невядома. Рынак расставіць усё па сваіх месцах...

— Сёння практычна ва ўсіх магазінах чэргі. Ці можна неяк іх зменшыць?

— Людзі ўстрывожаны рынкам. Кожны дбае пра насенне цяпер, пакуль кошт яго, як кажуць, боскі. Што будзе заўтра — невядома. Адсюль і чэргі. І нічога тут паправіць нельга. Стабілізуецца агульная сітуацыя — стане спакайней і ў нас.

— Ці можна набыць насенне калектыўна, па заяўках?

— Можна. Мы гэта практыкавалі ў мінулым. Будзем працягваць і цяпер. Але з Новага года, калі развеецца сённяшні туман невядомасці.

Нас стрымлівае адсутнасць паперы. Мала таго, што робім пакеты ўручную, дык яшчэ няма з чаго! Не выключаны выпадак, калі, скажам, для вялікай арганізацыі моркву, кроп, бурачкі і іншае будзем прадаваць без упакоўкі, у вялікіх ёмістасцях. Няхай самі ўжо разважваюць. Хоць нам гэта нясе і страты, і ганьбу, але што зробіш?..

— Насенне даходзіць да вёскі? Не крыўдзім мы сельскага жыхара?

— Не, тут усё нармальна. У рэспубліцы 145 магазінаў. З іх 124 — сезонныя. Раней яны пачыналі работу з лютага. У 1992 годзе адкрыюцца са студзеня. А ў Віцебскай вобласці, напрыклад, працуюць ужо і сёння. Так што пакупнік у нас аднолькавы —што ў горадзе, што ў вёсцы.

— А ваша самае балючае месца?

— Адсутнасць валюты. Узяць той жа сявок. Была б валюта, — праблем не існавала б. Германія, Румынія, Балгарыя, іншыя краіны гатовы паставіць ранейшую колькасць. Дайце толькі належны разлік.

Мы шукаем надзейнага спонсара, гатовы падзяліцца з ім сваімі прыбыткамі. Ды вось бяда — усе бедныя. А хто нешта мае, той шукае сваю выгаду. Рынак жа!

Спытаеце, а чаму самі не «гадуем» гэты сявок. Шукаем неабходныя яму мясціны. Патрэбны сонца і цяпло. І ўсё гэта не нейкія два — тры месяцы, а чатыры — пяць. Спрабуем «угаварыць» гаспадарнікаў Столінскага і Жыткавіцкага раёнаў — найбольш цёплых. А ёсць жа яшчэ Пінскі, Мазырскі. Выпрацуем і абнародуем спецыяльную тэхналогію вырошчвання. Мо хто з фермераў, арандатараў, дачнікаў возьмецца за такую клапатлівую справу? Насеннем і тэхналогіяй забяспечым. Гарантуем і стабільную аплату.

А ўвогуле хачу яшчэ раз адзначыць, што займаць доўгія чэргі людзям нявартa. Насенне ёсць!

Гутарыў
Мікалай ЧАХОЎСКІ,
кар. «Звязды».

Народны лячэбнік

АЧЫШЧЭННЕ АРГАНІЗМА

Для ачышчэння арганізма ад розных «шлакаў» народнымі лекарамі актыўна выкарыстоўваўся высушаны і дробна нарэзаны палявы хвошч, які заварваюць і п'юць, як чай.

ВЫПАДАННЕ ВАЛАСОЎ

Каб прадухіліць выпадание валасоў і нават нарасціць іх, неабходна ўціраць у галаву сок цыбулі з каньяком і адварам каранёў дзядоўніку. На адну частку каньяку трэба браць чатыры часткі соку цыбулі і шэсць частак каранёў дзядоўніку. З гэтай жа мэтай сяляне Русі часам націралі галаву разрэзанай цыбулінай і ўціралі добрай якасці газу.

ГАСТРЫТ

Трэба піць нямолатае гарчычнае семя з вадой. Пачаць з аднаго і дайсці да дваццаці, павялічваючы дозу штодзённа на адно семя. Дайшоўшы да 20 семечак, трэба збаўляць па аднаму семечку ў дзень. Піць раніцай нашча.

АНГІНА

30-працэнтным растворам лімоннай кіслаты трэба паласкаць горла (галаву трымаць адкінутай назад і выдыхаць паветра, каб раствор булькатаў у роце). Паласкаць кожную гадзіну на працягу дня. Гэты раствор цудоўна дапамагае пры ўсіх захворваннях горла, асабліва ў пачатковай стадыі.

Калі няма такога раствору, можна ўзяць на прыём два або тры скрылікі лімона, папярэдне ачысціўшы іх ад скуркі, і пачаргова трымаць іх у роце, стараючыся, каб скрылікі былі каля самага горла. Трэба пасмоктваць гэтыя скрылікі, а затым глытаць іх. Працэдура паўтараецца кожную гадзіну, пакуль хворы не адчуе палёгкі. Гэты сродак найбольш эфектыўны ў пачатку хваробы.

Сабраў І. ЧАРНЕНКА.

Радыё

20 снежня

Апошнія паведамленні: 5.00, 6.00, 8.00, 10.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.00, 20.25, 22.00, 23.00.

7.00 — «Радыёфакт». Ранішняя інфармацыйная праграма. 8.15 — «Вясковыя ростані». 9.15 — «Палюбі мяне, свякроўка». Нататкі пісьменніцы Р. Баравіковай. 9.30 — беларускія народныя мелодыі. 10.15 — «Я родную мову люблю». Перад мікрафонам выхаванцы д/с № 411 г. Мінска. 10.35 — «Каваль свайго шчасця». Радыёпастаноўка. 11.20 — «Саветы: улада і справы». Радыёчасопіс. 11.40 — канцэрт з твораў Я. Глебава. 12.00 — «На хвалі часу». 12.30 — «У абедзенны перапынак». Інфармацыйна-музычная праграма. 14.10 — «Ахвяра прыватызацыі». 14.30 — спявае Г. Радзько. 14.50 — «Зона асаблівай увагі». Паведамленні з Дзяржаўнага камітэта рэспублікі па праблемах вынікаў катастрофы на ЧАЭС. 15.15 — музычная праграма, прысвечаная калектыву фірмы «Мілавіца». 16.15 — «Гульня без пройгрышу». Спартыўная праграма для школьнікаў. 16.40 — новыя музычныя запісы фанатэкі. 17.15 — «Гармонік». Праграма класічнай музыкі. 18.40 — канцэрт. 19.30 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 20.15 — вячэрняя казка. 20.25 —«Дзень нашага жыцця». 21.00 — «Сустрэча з песняй». 22.00 — «Новая хваля». 23.25 — мастацкі канал «Вечары на вуліцы Качалава».

Советская Белоруссия — Сёння ў нумары

Ва ўрадзе рэспублікі.

Нататкі публіцыста І. Грышана. **«Будзем вучыцца свабодзе, ці Сёе-тое пра расійскі сіндром».**

«Кур'ер планеты». Агляд міжнародных падзей.

Чалавечае ў чалавеку. **«Эверэсты хірурга Маісеенкі».**

«Хвілiначку!..» Гэта, як правіла, першае слова, якое мы чуем ад тэлефаністак, пасля чаго пачынаем чакаць...

Мільянер Герман Стэрлігаў: **«Толькі адкінуўшы страх, можна рабіць бізнес у Расіі».**

«Чорныя дні чэхаславацкага хакея». Артыкул.

«Юрыдычны клуб».

«Смех смехам...» Аддзел сатыры і гумару.

За днём бягучым. Падборка.

Афіша дня.

Надвор'е

19 снежня

Усход, захад, даўжыня дня: Мінск — 8.25, 15.49, 7.24; Віцебск—8.22, 15.31, 7.04; Магілёў —8.14, 15.39, 7.25; Гомель — 8.03, 15.44, 7.41; Гродна — 8.38, 16.05, 7.27; Брэст — 8.30, 16.15, 7.45.

Сёння ўдзень па большай частцы тэрыторыі рэспублікі пройдуць ападкі, якія будуць суправаджацца парывістым ветрам. Тэмпература паветра ў Віцебску, Гомелі і Магілёве — 1—3, Мінску — 2—4, Брэсце, Гродна — 4—6 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак чакаецца парывісты вецер, тэмпература паветра ўначы ад 4 градусаў марозу да 1 градуса цяпла, удзень—ад 2 градусаў марозу да 3 градусаў цяпла.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

Тэлебачанне

19 снежня

Праграма Беларускага

10.30. «Азірніся, Расія!» Аляксандр і Маргарыта. Частка 1-я.
11.00. Дом на Чыстых прудах. Цэнтр Р. Быкава.
12.30. Паралелі. «Камарова і яго жыхары».
13.00. Артыст аперэты М. Рубан.
13.45. «Да вас, сучаснікі мае...» Дак. фільм.
16.30. Музыка і спевы. 5-ы клас.
17.00. «Бюро знаходак». Мультфільм.
17.35. «Асаблівы выпадак». Школьны рэкет.
18.00. «Залаты плёс». Дак. фільм.
18.55. Прафілактыка СНІДу.
19.00. Панарама.
19.25. Зачытайце маё пісьмо...
19.30. Працістаянне. Маральна-прававая праграма.
20.30. Тыдзень беларускага ўрада. Служба інфармацыі Савета Міністраў Беларусі паведамляе...
20.45. Калыханка.
21.00. «Адлюстраванне». Дак. фільм.
21.10. «Карцінкі з зоны». Тэленарыс.
21.35. НІКа (Навіны. Інфармацыя. Каментарыі).
21.50. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Першая праграма

11.30. «Саўграмадзянкі ў Афрыцы». Дак. фільм.
12.00. ТСН.
12.10. Паводле зводак МУС.
12.25. Спяваюць лаўрэаты тэлерадыёконкурсу «Галасы Расіі».
12.40. Праграма Запарожскай студыі тэлебачання.
13.30. «Хвіліны паэзіі». Уладзімір Сакалоў.
13.45. Тэлемікст.
15.00. ТСН (з сурдаперакладам).
15.10. «Восень жыцця».
15.25. «Шлях да сябе». Мастацкі фільм. 3-я серыя.
16.40. Мультфільм.
17.00. Мастацкая гімнастыка. Міжнародны турнір-мемарыял А. Сямёнавай-Нойпак на прыз часопіса «Советский балет».
17.45. Свет захопленых. «Увага: здымаю!»
18.00. ТСН.
18.20. Цяжкія шляхі прыватызацыі.
18.50. ...Да 16 і старэйшым.
19.35. Мастацкі фільм «Вось... зноў Насрэдзін».
21.00. Інфармацыйная праграма.
21.35. «Евангелле ад сатаны». Аб бліжэйшым акружэнні Сталіна.
22.50. Паводле зводак МУС.
23.05. Запрашэнне да музыкі.
0.20. ТСН.
0.35. Аўтаралі. Парыж— Трыпалі—Кейптаўн.
1.15. Куміры. Саша Хлапкоў і група «Маленькі прынц».

Расійскі канал

17.00. Размінка для эрудытаў.
17.30. Руская мова.
18.00. «Тры сустрэчы на Урале». Вядучы — Г. Завалокін.
19.00. Парламенцкі веснік Расіі.
19.15. Грані.
20.00. Весткі.
20.20. Добрай ночы, малышы!
20.35. «Веснік» у Зальцбургу. ЮД Башмет і яго камерны аркестр «Салісты Масквы». Фільм 3-ці.
21.25. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
21.55. Пятае кола.
23.00. Весткі.
23.20. Астралагічны прагноз.
23.25. Пятае кола. Працяг.

20 снежня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Амарочка». Кінанарыс.
9.00. Музыка і спевы. 5-ы клас.
9.30. «Аперацыя на сэрцы». Дак. фільм.
10.00. Меркурый. Праграма для дзелавых людзей. Частка 1-я.
11.00. «Пятае кола».
13.00. Балет і жывапіс.
13.25. «Цырк для маіх унукаў». Мастацкі фільм-манаграфія.
16.20. Меркурый. Праграма для дзелавых людзей. Частка 2-я.
17.20. «Добры дзень у хату». Дружба беларускіх і французскіх школьнікаў.
18.00. «Весьціца». Інфармацыйна - камерцыйная праграма.
18.15. «Быт, быт, быт». Дак. фільм.
19.00. Панарама.
19.25. Наш каментарый. «І зноў зіма, і зноў трывога...»
19.30. «Гаспадар». Чалавек на зямлі. Горацкі раён.
20.30. Рамансы С. Рахманінава.
20.45. Калыханка.
21.00. «Чэгем». Кінанарыс.
21.20. Тэлебіржа.
21.35. НІКа (Навіны. Інфармацыя. Каментарыі).
21.50. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Першая праграма

6.30. Раніца.
9.05. «Як Ваня жонку выбіраў». Мультфільм.
9.25. ...Да 16 і старэйшым.
10.10. Запрашэнне да музыкі.
11.40. Дак. фільм «Аб чым думаеш, шаман?..»
12.00. ТСН.
13.40. Біржавыя навіны.
14.10. Блакнот.
14.15. Інавацыя.
14.30. Брыдж.
15.00. ТСН (з сурдаперакладам).
15.10. Пераможцы.
15.50. Творчы вечар Мікалая Дарызо ў Калоннай зале Дома саюзаў.
16.45. Мультфільм.
17.00. II Усесаюзны фестываль дзіцячых тэлепраграм.
18.00. ТСН.
18.20. Чалавек, прырода, грамадства.
18.35. «Успамінаючы Іва Мантана».
19.10. Чалавек і закон.
20.00. «ВІД» прадстаўляе: «Поле цудаў».
21.00. Інфармацыйная праграма.
21.35. «ВІД» прадстаўляе: «Погляд», «Музагляд», «Справа», «Эльдарада», «Шоу-біржа». Музычная старонка.

Расійскі канал

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. Час дзелавых людзей.
9.15. Англійская мова. 1-ы год навучання.
9.45. Англійская мова. «Сямейны альбом» (ЗША).
17.00. Свет грошай Адама Сміта.
17.30. Выступленне турэцкага фальклорнага ансамбля «Адыген» (Азербайджан).
17.50. На шляху да сябе.
18.20. «Хто самы дужы». Мультфільм.
18.30. «І расказала возера...» Цыкл «Зямля трывогі нашай».
19.00. Сялянскае пытанне. «Батальнае палатно».
19.30. Дзеці на востраве музыкі.
20.00. Весткі.
20.20. Добрай ночы, малышы!
20.35. «Другая руская рэвалюцыя» (Бі-бі-сі). 7-я серыя.
21.30. «Тэле-прэс».
22.25. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
23.00. Весткі.
23.20. Астралагічны прагноз на заўтра.
23.25. Тэатральны раз'езд. «Тэатр — любоў мая».

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77. рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52; 32-41-92, рэкламы і аб'яў — 32-35-91, навін — 32-60-13.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку»

Тыраж 102.822. Індэкс 63850. Зак. № 241. Выходзіць 250 разоў на год.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12